

2019 YILI ÇALIŞMA PROGRAMI

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	1
TABLolar LİSTESİ	6
KISALTMALAR	9
YÖNETİCİ ÖZETİ	11
1.GİRİŞ	13
2.STRATEJİK TERCİHLER	14
2.1.Stratejik Tercihler	14
2.2. Stratejik Tercihlerin Belirlenme Gerekçeleri ve Yöntemleri	15
3.SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR	18
3.1.KIŞ, DOĞA VE KÜLTÜR TURİZMİNDE KAPASİTE GELİŞTİRME SOP	18
(TSOP).....	18
3.1.1.Amaç	18
3.1.2.Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	19
3.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri.....	20
3.1.4.Proje ve Faaliyetler	26
3.1.4.1.Tanıtım ve Yatırım Destek	26
a. TRA2 Medya Tanıtım Turu	26
b. Serhat'ı Keşfet: Geleneksel Kış Oyunları	26
c. Serhat'ın Öncülerini Tanıtma Faaliyetleri	28
d. TRA2 Bölgesi Tanıtım Filmi Hazırlanması	29
e. Ardahan Kongresi'nin 100. Yılı Etkinlikleri	30
f. Sarıkamış Gelincik Festivali	30
g. Yurtdışı Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri	31
h. Yurtiçi Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri	32
1. Iğdır Kitap Fuarı Organizasyonu	33
3.1.4.2. Araştırma, Analiz ve Programlama	33
a.TRA2 İlleri Turizm Stratejilerinin Hazırlanması.....	33
3.1.4.3. İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri.....	34
a. TSOP Yönetim Faaliyetleri	34
3.1.4.4.Ajans Destekleri	35
a. Proje Teklif Çağrısı Hazırlık Çalışmaları	35

b. TSOP Güdümlü Proje Destek Programı	38
c. TSOP Fizibilite Destek Programı	38
d. TSOP Teknik Destek Programı	39
e. TSOP Mali Destek Programları	39
f. TSOP Proje Atölyesi	40
3.1.5. Projeler	41
a. Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti Projesi	41
3.1.6. Program Süresi ve Zaman Planlaması	41
3.1.7. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri.....	43
3.1.8. İzleme ve Değerlendirme	44
3.2. KADINLAR VE GENÇLERİN YAŞAM ŞARTLARINI İYİLEŞTİRME SOP (SSOP)	
.....	45
3.2.1. Amaç	45
3.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	45
3.2.3 Sonuç ve Çıktı Hedefleri.....	47
3.2.4. Proje ve Faaliyetler	50
3.2.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama	50
a. Iğdır’da Yaylacılık Faaliyetlerinin Kadın ve Çocuklara Etkileri Araştırması	50
3.2.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri.....	51
a. SSOP Yönetim Faaliyetleri.....	51
3.2.4.3. Ajans Destekleri	51
a. SSOP Güdümlü Proje Desteği	51
b. SSOP Fizibilite Destek Programı	52
c. SSOP Teknik Destek Programı.....	52
d. SSOP Mali Destek Programları	53
e. SSOP Proje Atölyesi	53
3.2.5.Projeler	54
3.2.6. Program Süresi ve Zaman Planlaması	54
3.2.7. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri.....	55
3.2.8. İzleme ve Değerlendirme	56
3.3.YÖRESEL ÜRÜNLERİN TİCARİ DEğERLERİNİN ARTIRILMASI SONUÇ	
ODAKLI PROGRAMI (YSOP).....	56

3.3.1.Amaç	56
3.3.2.Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	57
3.3.3.Sonuç ve Çıktı Hedefleri.....	58
3.3.4.Proje ve Faaliyetler	62
3.3.4.1.Tanıtım ve Yatırım Destek	62
a. TRA2 Gurme Tanıtım Turu	62
b. Yöresel Ürünler Şenliği Organizasyonu.....	63
c. Yurtiçi ve Yurtdışı Fuarlar, Tanıtım Günleri ve Teknik İnceleme Ziyaretleri	64
3.3.4.2. Araştırma, Analiz ve Programlama	65
a. Ardahan ve Kars'ta Kaşar Peyniri Üreten İşletmelerin Analizi	65
b. TRA2 Bölgesi Endemik Bitkilerinin Araştırılması Çalışması	66
3.3.4.3.İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri.....	67
a. YSOP Yönetim Faaliyetleri	67
3.3.4.4. Ajans Destekleri	68
a. YSOP GÜDÜMLÜ Proje Desteği	68
b. YSOP Fizibilite Destek Programı.....	68
c. YSOP Teknik Destek Programı	69
d. YSOP Mali Destek Programı	69
e. YSOP Proje Atölyesi	70
3.3.5. Projeler	71
a. TRA2 Bölgesi'nde Süt Ürünleri Kümelenmesini Canlandırma ve Kars'ta Peynir Altı Suyu İşleme Tesisinin Kurulması Projesi	71
3.3.6. Program Süresi ve Zaman Planlaması	72
3.3.7. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri.....	73
3.3.8. İzleme ve Değerlendirme	74
3.4. KURUMSAL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (KSOP).....	74
3.4.1. Amaç	74
3.4.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	75
3.4.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri.....	76
3.4.4. Proje ve Faaliyetler	77
3.4.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama	77
a. Sonuç Odaklı Programların Geliştirilmesi.....	77

b. Etki Analizi Çalışması	78
3.4.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon	79
a. TÜİK İle İşbirliği Geliştirilmesi	79
b. TÜBİTAK İle İşbirliği Geliştirilmesi	79
c. DAP İle İşbirliği Geliştirilmesi	79
d. Yönetim Kurulu Organizasyonları	79
f. Diğer Toplantı ve Organizasyonlar	80
g. Ajans Personeline Yönelik Toplantılar	80
h. Temsil ve Ağırlama Faaliyetleri	80
3.4.4.3. Kapasite Geliştirme	81
a. Ajans Personelinin Uzmanlaşmasının Sağlanması	81
b. İnsan Kaynaklarına İlişkin Faaliyetler	83
c. Personel Performans Yönetim Faaliyetleri	83
d. İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmet Alımı	84
e. Stajyer Öğrenci Alım Faaliyetleri	84
3.4.4.5. Tanıtım ve Yatırım Destek	86
a. Ajans Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri	86
b. Diğer Proje ve Faaliyetler	86
4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI	94
4.1. Çıldır Gölü Havzası Yerüstü ve Yeraltı Suyu Kaynakları Koruma Planı ve Özel Hüküm Belirleme Projesi	94
4.1.1. Amaç	94
4.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	94
4.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	96
4.1.4. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	97
4.1.5. İzleme ve Değerlendirme	97
4.2. Iğdır AVM Potansiyeli ve Analiz Raporu	98
4.2.1. Amaç	98
4.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	98
4.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	98
4.2.4. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	99
4.2.5. İzleme ve Değerlendirme	99

4.3. TRA2 Bölgesi Lojistik Olanaklarının Araştırılması Çalışması	99
4.3.1. Amaç	99
4.3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	99
4.3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri.....	100
4.3.4. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	100
4.3.5. İzleme ve Değerlendirme	100
4.4. TRA2 Bölgesi Stratejik Proje Fikri Çalışması	100
4.4.1. Amaç	100
4.4.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	101
4.4.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri.....	101
4.4.4. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	101
4.4.5. İzleme ve Değerlendirme	101
4.5.Kamu Üniversite Sanayi İş Birliği (KÜSİ) Çalışmaları	102
4.5.1.Amaç	102
4.5.2.Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	102
4.5.3.Sonuç ve Çıktı Hedefleri.....	102
4.5.4.Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	103
4.5.5.İzleme ve Değerlendirme	103
4.6. Pamuk Ürünleri Sektör Raporu	103
4.6.1. Amaç	103
4.6.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	103
4.6.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri.....	104
4.6.4. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	104
4.6.5. İzleme ve Değerlendirme	104

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1- Turizm SOP (TSOP) Çıktı Göstergeleri

Tablo 2 – Turizm SOP (TSOP) Sonuç Göstergeleri

Tablo 3 - TSOP Faaliyetleri

Tablo 4 – TRA2 Medya Tanıtım Turu Bütçesi

Tablo 5 – Serhat'ı Keşfet : Geleneksel Kış Oyunları Bütçesi

Tablo 6 – Serhat'ın Öncülerini Tanıtma Faaliyetleri Bütçesi

Tablo 7 – TRA2 Bölgesi Tanıtım Filmi Hazırlanması Bütçesi

Tablo 8–Ardahan Kongresi'nin 100. Yılı Etkinlikleri Bütçesi

Tablo 9 – Sarıkamış Gelincik Festivali Bütçesi

Tablo 10 – Yurtdışı Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri Bütçesi

Tablo 11 – Yurtiçi Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri Bütçesi

Tablo 12 – Iğdır Kitap Fuarı Organizasyonu

Tablo 13-TRA2 İlleri Turizm Stratejilerinin Hazırlanması Bütçesi

Tablo 14 – TSOP Yönetim Faaliyetleri

Tablo 15-Proje Teklif Çağrısı Hazırlık Çalışmaları Bütçesi

Tablo 16– TSOP GÜdümlü Proje Destek Programı Bütçesi

Tablo 17 – TSOP Fizibilite Destek Programı Bütçesi

Tablo 18–TSOP Teknik Destek Programı Bütçesi

Tablo 19– TSOP Mali Destek Programı Bütçesi

Tablo 20 – TSOP Proje Atölyesi Bütçesi

Tablo 21– Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti Projesi Bütçesi

Tablo 22– TSOP Program Süresi

Tablo 23– Sosyal SOP (SSOP) Çıktı Göstergeleri

Tablo 24– Sosyal SOP (SSOP) Sonuç Göstergeleri

Tablo 25- Sosyal SOP (SSOP) Faaliyetleri

Tablo 26- Iğdır'da Yaylacılık Faaliyetlerinin Kadın ve Çocuklara Etkileri Araştırması Bütçesi

Tablo 27- SSOP Yönetim Faaliyetleri Bütçesi

Tablo 28-SSOP GÜDÜMLÜ Proje Desteği Bütçesi

Tablo 29 – SSOP Fizibilite Destek Programı Bütçesi

Tablo 30- SSOP Teknik Destek Programı Bütçesi

Tablo 31 – SSOP Mali Destek Programı Bütçesi

Tablo 32 – SSOP Proje Atölyesi Bütçesi

Tablo 33- SSOP Program Süresi

Tablo 34 – Yöresel SOP (YSOP) Çıktı Göstergeleri

Tablo 35- Yöresel SOP (YSOP) Sonuç Göstergeleri

Tablo 36- YSOP Faaliyetleri

Tablo 37- TRA2 Gurme Tanıtım Turu Bütçesi

Tablo 38- Yöresel Ürünler Şenliği Organizasyonu Bütçesi

Tablo 39- YSOP Yurtiçi ve Yurtdışı Fuarları, Tanıtım Günleri ve Teknik İnceleme Ziyaretleri

Tablo 40- Ardahan ve Kars'ta Kaşar Peyniri Üreten İşletmelerin Analizi Bütçesi

Tablo 41 – TRA2 Bölgesi Endemik Bitkilerinin Araştırılması Çalışması Bütçesi

Tablo 42- YSOP Yönetim Faaliyetleri Bütçesi

Tablo 43- YSOP GÜDÜMLÜ Proje Desteği Bütçesi

Tablo 44 –YSOP Fizibilite Destek Programı Bütçesi

Tablo 45-YSOP Teknik Destek Programı Bütçesi

Tablo 46- YSOP Mali Destek Programı Bütçesi

Tablo 47- YSOP Proje Atölyesi Bütçesi

Tablo 48- TRA2 Bölgesi'nde Süt Ürünleri Kümelenmesini Canlandırma ve Kars'ta Peynir Altı Suyu İşleme Tesisinin Kurulması Projesi Bütçesi

Tablo 49- YSOP Program Süresi

Tablo 50– Kurumsal SOP (KSOP) Çıktı Göstergeleri

Tablo 51– KSOP İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri

Tablo 52– Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri

Tablo 53– Kurumsal Dönüşüm SOP (KSOP) Faaliyetleri

Tablo 54– Danışmanlık Faaliyetleri Bütçesi

Tablo 55 – Diğer Proje ve Faaliyetler Bütçesi

Tablo 56- KSOP Faaliyetleri Zaman Planlaması

Tablo 57- Çıldır Gölü Havzası Yerüstü ve Yeraltı Suyu Kaynakları Koruma Planı ve Özel Hüküm Belirleme Projesi Bütçesi

Tablo 58- Iğdır AVM Potansiyeli ve Analiz Raporu Bütçesi

Tablo 59- TRA2 Bölgesi Lojistik Olanaklarının Araştırılması Çalışması Bütçesi

Tablo 60- TRA2 Bölgesi Stratejik Proje Fikri Çalışması Bütçesi

Tablo 61- Kamu Üniversite Sanayi İş Birliği (KÜSİ) Çalışmaları Bütçesi

Tablo 62- Yerel Kalkınma Fırsatları Faaliyetleri Bütçesi

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ASGEP	: Araştırma, Strateji Geliştirme ve Planlama Birimi
BİLSEM	: Bilim ve Sanat Merkezi
BGUS	: Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi
DAİB	: Doğu Anadolu İhracatçılar Birliği
DAP	: Doğu Anadolu Projesi
DDK	: Devlet Denetleme Kurulu
DFD	: Doğrudan Faaliyet Destek Programı
EMITT	: Doğu Akdeniz Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarı
GPD	: GÜdümlü Proje Desteği
IPA	: AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
İDB	: İzleme ve Değerlendirme Birimi
İMİB	: İdari ve Mali İşler Birimi
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu
KAYS	: Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme
KOSGEB	: T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KSOP	: Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı
MYİ	: Mali Yönetim Yeterliği
NACE	: Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması
THİB	: Tanıtım ve Halkla İlişkiler Birimi
PYB	: Program Yönetimi Birimi
SGA	: Sosyal Genel Amaç
SGK	: T.C. Sosyal Güvenlik Kurumu
SOP	: Sonuç Odaklı Program
SÖA	: Sosyal Özel Amaç
SSOP	: Kadınların ve Gençlerin Yaşam Şartlarını İyileştirme Sonuç Odaklı Programı
STK	: Sivil Toplum Kurulu
TARİŞ	: Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri
TCDD	: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları
TD	: Teknik Destek
TGA	: Turizm Genel Amacı
THİB	: Tanıtım ve Halkla İlişkiler Birimi
TÖA	: Turizm Özel Amacı
TRA2	: Kars, Ardahan, Iğdır, Ağrı
TSOP	: Kış, Tarih ve Kültür Turizminde Kapasite Geliştirme Sonuç Odaklı Programı

TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
YDO	: Yatırım Destek Ofisi
YKF	: Yerel Kalkınma Fırsatları
YPK	: Yüksek Planlama Kurulu
YSOP	: Yöresel Ürünlerin Ticari Değerlerinin Artırılması Sonuç Odaklı Programı

YÖNETİCİ ÖZETİ

Serhat Kalkınma Ajansı, 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri hakkında kanunda öngörüldüğü üzere, yaptığı çalışmalar ile TRA2 Bölgesi'nin kalkınması yolunda önemli bir aktör olarak görevini sürdürmektedir. Ajans, Ulusal Kalkınma Planı'nda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak TRA2 Bölgesinde bölgesel gelişmeye katkıda bulunmaktadır. Serhat Kalkınma Ajansı tarafından kalkınmaya yön vermek amacıyla 2010-2013 dönemini kapsayan TRA2 Bölge Planı ile 2014-2023 yıllarını kapsayan TRA2 Bölge Planı hazırlanmıştır.

Serhat Kalkınma Ajansı 2019 Yılı Çalışma Programı, 5449 sayılı Kanun ve Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri gereğince Ajansın 2019 yılı faaliyetlerine yön vermek üzere bölgenin öncelikleri ve gelişme eksenleri göz önünde bulundurularak belirlenen stratejik tercihler kapsamında sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları çerçevesinde hazırlanmıştır. Buna göre, gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetlerin, ilgili stratejik tercihlere ve genel amaçlara katkı sağlayacak şekilde hem TRA2 Bölge Planı hem de ülkemizin 2023 yılı kalkınma hedeflerine hizmet etmesi için ajans öncü olacaktır.

23.10.2017 tarihli “Kalkınma Ajansları Çalışma Programı Hazırlama Usul ve Esasları” uyarınca gerçekleştirilecek olan sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları kapsamında TRA2 Bölge Planı'nda öngörülen amaç ve hedeflere ulaşmak amacıyla; yerel, ulusal ve uluslararası paydaşlarla işbirliği faaliyetlerinin sürdürülmesi hususuna özel önem verilecektir. Bu kapsamda, Bölgede önem arz eden plan, program ve projelerin takip edilmesi ve bu çalışmalara azami düzeyde katkı sağlanmasına çalışılacaktır. Literatürde boşluğu olan ve kalkınmaya etki edebilecek türde araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin yapılması, bölge yatırım ve tanıtım imkanlarının artırılması ile yatırım faaliyetlerinin izlenmesi ve yönlendirilmesi çalışmalarına katkı koyulacak ve yön verilecektir.

2019 Yılı Ajans Çalışma Programı, yöntemsel olarak T.C. Kalkınma Bakanlığı¹ tarafından belirlenen Çalışma Programı Hazırlama Usul ve Esasları belgesine dayanılarak oluşturulmuştur. Faaliyetlerin detaylı açıklamaları ve bunlara uygun çalışma takvimi belirlenmiştir. Bu plan doğrultusunda yıl boyu çalışmalarımız yürütülecektir. Kamuoyunun bilgilerine sunulur.

Oktaý GÜVEN

Serhat Kalkınma Ajansı

Genel Sekreter V.

¹ 10.07.2018 tarihli ve 1 Sayılı “Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” ile Kalkınma Ajanslarının ilgili kuruluşu olduğu Kalkınma Bakanlığı kaldırılmış, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kurulmuştur. 15.07.2018 tarihli ve 4 Sayılı “Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi” On altıncı Bölümde ise Kalkınma Ajanslarının kuruluş amacı, görev ve yetkileri, yapısı ve çalışma usulleri yeniden tanımlanmış ve Madde 187 “Ajansların ulusal düzeyde koordinasyonundan **Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı** sorumludur.” ibaresi ile Ajanslar, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile ilişkili kurumlar haline gelmişlerdir.

1.GİRİŞ

T.C. Serhat Kalkınma Ajansı, 25.07.2009 tarih ve 27299 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

T.C. Serhat Kalkınma Ajansının temel amacı, 5449 sayılı Kanunun 1'inci maddesinde belirtildiği üzere; *“kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, Cumhurbaşkanı'nca belirlenen politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, bölgesel gelişmenin sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak”*tır.

TRA2 2014-2023 Bölge Planı'nda yapılan çalışmalar sonucunda bölgedeki temel gelişme eksenleri “Sosyal Kalkınma, Çevresel Sürdürülebilirlik, Erişilebilirlik ve Rekabet Edebilirlik” olarak ortaya çıkmaktadır.

TRA2 2014-2023 Bölge Planı Vizyonu; Doğal zenginliğiyle tanınmış, turizm ve tarımsal ürünleriyle markalaşmış, sınırları aşan kültürel mirasın imkânlarından yararlanmış, rekabet gücü yüksek işletmeleriyle ülkenin Kafkasya ve Orta Asya'ya açılan ticaret ve lojistik merkezi bir Serhat Bölgesi.

Ajansımızın Kanun'da belirtilen temel amacı yerine getirebilmesi, vizyon ve misyonunu gerçekleştirebilmesi, ayrıca TRA2 2014-2023 Bölge Planı vizyonuna katkı sağlayabilmesi için; kurumsal gelişimini tamamlaması, bölgesel planlama, programlama, koordinasyon, proje ve faaliyet destekleme, izleme-değerlendirme, yatırım destek ve tanıtım çalışmalarını sistematik, kurumsal ve sürdürülebilir bir şekilde yürütmesi büyük önem arz etmektedir.

23.10.2017 tarihli “Kalkınma Ajansları Çalışma Programı Hazırlama Usul ve Esasları” konulu yazının ekinde verilen usul ve esaslar kapsamında Ajansların 5449 sayılı Kanunda belirtilen görevlerini daha etkin bir şekilde yerine getirebilmeleri için, geçmiş uygulama tecrübeleri de dikkate alınarak, yeni bir vizyonla gerek işlevsel gerekse kurumsal dönüşüm süreçlerinin başlatıldığı bildirilmiştir. Bu dönüşümde bölge planlarının işlevsel hale getirilmesi ve paydaşlarla birlikte hayata geçirilmesinin önem taşıdığı, bu çerçevede ilk adım olarak ajansların bölge planları ve sektörel stratejiler ile uyumlu stratejik tercihlerini belirleyecekleri ve bu stratejileri destekleyecek Sonuç Odaklı Programları (SOP) oluşturacakları belirtilmiştir.

2019 Yılı Çalışma Programımızda Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı'nın yanı sıra öncelik verdiğimiz, “Kış, Doğa ve Kültür Turizmde Kapasite Geliştirme Sonuç Odaklı Programı”, “Kadınlar ve Gençlerin Yaşam Şartlarını İyileştirme Sonuç Odaklı Programı” ve “Yöresel Ürünlerin Ticari Değerlerinin Artırılması Sonuç Odaklı Programı” mevcuttur.

Serhat Kalkınma Ajansının 2019 yılında odaklanacağı temel faaliyetler; belirlenen SOP'lar çerçevesinde, yeni mali destek programlarının Bölge Planı, stratejiler ve operasyonel programlar çerçevesinde oluşturulması, tahsis edilen kaynakların etkin kullanılmasına yardımcı olacak bölgesel analiz ve fizibilite çalışmalarının yürütülmesi, sosyal sermayenin harekete geçirilmesi, Bölge için kritik öneme haiz projelerin geliştirilmesi, uluslararası hibelerin Bölgemize kazandırılması, TRA2 Bölgesi kapsamında KOBİ, STK ve kamu kurumlarına eğitim ve danışmanlık hizmeti verilmesi, tanıtım ve iş birliği faaliyetlerinin yürütülmesi, proje ve faaliyetlerin hayata geçirebilmesi için paydaşlara mali ve teknik destek sağlanması, Bölgenin yatırım ve iş olanaklarının geliştirilmesi ve tanıtılması, Ajansın destek sağladığı projelerin etkin ve sonuç odaklı bir şekilde izlenmesi ve değerlendirilmesi şeklinde özetlenebilir.

Bu çerçevede, Serhat Kalkınma Ajansı 5449 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde kendisine atfedilen görevleri yapmak üzere, 5449 sayılı Kanun'un 4'üncü, 11'inci ve 14'üncü maddeleri ile Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 21'inci madde hükümleri doğrultusunda 2019 Yılı Çalışma Programını hazırlamıştır. 2019 Yılı Çalışma Programı, Serhat Kalkınma Ajansı'nın planlama dönemi içerisindeki faaliyetlerini ve bu faaliyetlere yönelik tahmini mali kaynakları içermektedir.

2.STRATEJİK TERCİHLER

2.1.Stratejik Tercihler

Serhat Kalkınma Ajansı 2014-2023 Bölge Planında gelişme eksenleri; öncelik ve tedbirler, saha araştırmaları, anketler ve il çalıştayları ile belirlenmiştir. Katılımcı bir yaklaşımla belirlenen stratejilerin üst ölçekli planlar (10. Kalkınma Planı, BGUS ve Orta Vadeli Program vb.) ile uyumlu olmasına dikkat edilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda bölgedeki temel gelişme eksenleri “Sosyal Kalkınma, Çevresel Sürdürülebilirlik, Erişilebilirlik ve Rekabet Edebilirlik” olarak ortaya çıkmaktadır.

Rekabet Edebilirlik gelişme ekseninin ana amacı; tarım, turizm, imalat sanayi, dış ticaret sektörlerindeki altyapı problemlerinin giderilerek bölgeye katma değer sağlayacak projelerin hayata geçirilmesi ve girişimcilik kültürünün geliştirilmesidir. Çevresel Sürdürülebilirlik gelişme eksenini ile TRA2 Bölgesi'nin kentsel ve kırsal altyapısının iyileştirilmesi, çevrenin korunarak kirletilmesinin engellenmesi ve bölgede mevcut olan/potansiyel vaat eden enerji kaynaklarının etkin bir biçimde kullanılması hedeflenmektedir. Sosyal Kalkınma gelişme ekseninde ise eğitim ve sağlık alanlarında sunulan altyapı ve hizmet kalitesinin artırılması, kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, işgücünün bilgi ve becerisinin artırılması ve kadınların toplumsal statülerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Erişilebilirlik gelişme eksenini ile bölgedeki ulaşım ve bilgi teknolojileri altyapılarının iyileştirilerek erişim olanağının artırılması ile fiziki ulaşım imkânlarının bölge içi ve bölgeler arasında iyileştirilmesine odaklanılmıştır.

2014-2023 Bölge Planı'nda yer alan gelişme eksenleri, öncelik ve tedbirler ışığında sekiz stratejik tercihimiz 2019 Yılı Çalışma Programı'nda kendine yer bulmuştur:

ST1- Kadınların, Gençlerin ve Çocukların Toplumsal Hayata Aktif Katılımının Artırılması

ST2- Çocuklar ve Gençlerin Akademik, Sosyal ve Sportif Başarılarının Artırılması

ST3- Kadının Toplumsal Statüsünün Güçlendirilmesi

ST4- Turizmde Bölgesel Marka Olunması

ST5- Kentsel ve Kırsal Çevrenin İyileştirilmesi ve Korunması

ST6- Tarımsal Üretimde Verimliliğin ve Yenilikçi Uygulamaların Artırılması

ST7- Dış Ticaret ve Lojistik Merkezi Olunması

ST8- Girişimcilik Altyapısı ve Kültürünün Geliştirilmesi

ST9- Yöresel Ürünlerin Markalaştırılması

2.2. Stratejik Tercihlerin Belirlenme Gerekçeleri ve Yöntemleri

Serhat Kalkınma Ajansı; özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında koordinasyon ve işbirliğini geliştirerek kalkınmaya yön veren, yerel sorunlara yine yerel odaklı çözümler sunan, kaynakların yerinde ve etkin kullanımıyla sürdürülebilir kalkınmaya hizmet eden bir kurumdur. Temel amacımız kamu kesimi, özel sektör, sivil toplum ve üniversiteler arasındaki koordinasyon ve işbirliğini sağlayarak bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmaktır. 2019

yılında özellikle koordinasyon ve işbirliği, kurumlar arası eşgüdümün sağlanması noktasına özellikle eğilecek olan ajansımız, bu misyonu daha etkin hale getirebilmek için güncel Kurumsal Stratejik Planın uygulanmasında da bu hususa dikkat çekecektir. İnsan kaynağımızın yetersizliğini gidermek için 2019 yılı içerisinde personel alımı yapılması planlanmaktadır.

Serhat Kalkınma Ajansı 2014-2023 Bölge Planı'nda gelişme eksenleri; öncelik ve tedbirler, saha araştırmaları, anketler ve il çalıştayları ile belirlenmiştir. Katılımcı bir yaklaşımla belirlenen stratejilerin üst ölçekli planlar (10. Kalkınma Planı, BGUS ve Orta Vadeli Program vb.) ile uyumlu olmasına dikkat edilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda bölgedeki temel gelişme eksenleri “Sosyal Kalkınma, Çevresel Sürdürülebilirlik, Erişilebilirlik ve Rekabet Edebilirlik” olarak ortaya çıkmaktadır.

2014 – 2023 TRA2 Bölge Planı vizyonuna ulaşılmasında ve Bölgenin yaşam kalitesinin artırılması hususunda söz konusu dört gelişme eksenini de birbiriyle ilişkili ve etkileşim halindedir. Bununla birlikte, temel bileşen Bölgede beşeri sermayenin artırılması ve sosyal kalkınmanın sağlanmasıdır. Söz konusu bileşen Bölgenin yapısal sorunlarının çözümünde başat rol oynayacaktır. Sosyal kalkınmaya eşlik edecek şekilde kentsel ve kırsal çevrenin iyileştirilmesi ve korunması ile erişilebilirlik düzeyinin artırılmasının, Bölgenin ekonomik anlamda rekabetçiliğini artırarak Bölge Planı vizyonuna ulaşılacağı, öncelik ve tedbirlerin belirlenmesinde temel kavramsal çerçeve olarak kabul edilmiştir.

Bölgede halkın temel ihtiyaç unsurlarına erişmede yaşadığı sorunlar, önlenemeyen yoğun göç, eğitim imkânlarındaki yetersizlikler, sosyal donatıların niteliksizliği ve yetersizliği vb. nedenlerin yanı sıra ekonomik anlamda yaşanan kısır döngünün temel sebebi olan beşeri sermayenin yetersizliği sosyal kalkınmayı Bölgede en öncelikli gelişme eksenine haline getirmiştir.

Bu doğrultuda stratejik tercihlerimiz olan,

ST1- Kadınların, Gençlerin ve Çocukların Toplumsal Hayata Aktif Katılımının Artırılması

ST2- Çocuklar ve Gençlerin Akademik, Sosyal ve Sportif Başarılarının Artırılması

ST3- Kadının Toplumsal Statüsünün Güçlendirilmesi

tercihlerini belirlerken, başta 11. Ulusal Kalkınma Planı olmak üzere TRA2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı gerekse de diğer üst ölçekli plan ve programlardan yararlanılmıştır. 2017

yılında “TRA2 Bölgesi Kadın Profili Araştırması” ve “TRA2 Bölgesi Sosyal Analiz: Gençliğin Profili Araştırması” raporları tamamlanmıştır. İki sosyal grupla ilgili altlık çalışmaları tamamlanmış olup program oluşturabilecek bilgi düzeyine erişildiği düşünülmektedir.

ST4- Turizmde Bölgesel Marka Olunması stratejik tercihi, 2014-2023 Bölge Planında Rekabet Edebilirlik gelişme ekseninde Öncelik 4.2 adıyla anılmaktadır. TRA2 Bölgesi İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerinden elde edilen veriler ve bölge turizm işletmecileri ile yapılan görüşmeler üzerinden yapılan incelemede toplam misafir sayısının düşük sayılarda seyretmesi ve sınır kapısı olan Ardahan ve Iğdır’da bu sayılara taşımacılık için giriş yapan kişilerin de dâhil olduğu düşünülürse potansiyelin kullanılamadığı ortaya çıkmaktadır. TRA2 Bölgesi bütün olarak incelendiğinde, Ani Antik Kenti, Kars kent merkezi, Ağrı Dağı ve çevresindeki yapılar ile Sarıkamış Kayak Merkezi, Ardahan ilinin doğal güzelliklerinin öncelikli değerler olduğu görülmektedir. Konaklama yatırımı açısından Kars Merkez, Sarıkamış ve Ağrı Doğubayazıt ilçeleri ön plandadır ve Ağrı Merkez ile Iğdır Merkez bu ilçeleri takip etmektedir. Sarıkamış Kayak Merkezi haricinde Bölgenin temelde ara istasyon ve/veya Doğu Anadolu ve/veya Karadeniz Bölgesini de içeren turlar kapsamında uğrak noktası olduğu ve dolayısıyla ortalama geceleme sayılarının çok düşük olduğu (Ağrı için ortalama 1,6; Ardahan için 2,3; Iğdır için 1,3 ve Kars için 2,2) görülmektedir. Bu durum, temelde Bölgede misafirlerin vakit geçirmelerini sağlayacak nitelikli dinlence, eğlence ve yeme – içme tesislerinin eksikliği ile ürün çeşitliliği olmamasından kaynaklanmaktadır. Bu soruna turizm tesislerine verdiğimiz mali desteklerle bir nebze etki etmiş bulunmaktayız. Ancak TRA2 Bölgesi Turizm Çalıştay ve Sarıkamış Kış Turizmi Çalıştay’ında ortaya çıkan sonuçlara göre sektöre destek olunması gerekli olan daha birçok alan olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda turizm sektöründe bölgemizde önemli sorunlar, insan kaynağının niteliği ve hizmet kalitesindeki yetersizlikler, alternatif turizm potansiyelinin yeterince değerlendirilememesi, Bölgedeki tarihi-kültürel varlıkların bilinirliğinin ve görünürlüğünün az olması, kış turizminde marka olma potansiyelinin yeterince değerlendirilemeyişi, bu anlamda ürün geliştirme konusunda yaşanan zorluklar olarak ortaya çıkmaktadır. Bu sebeplerden dolayı, önümüzdeki üç yıl turizm sektöründe insan kaynağının niteliğini, hizmet kalitesini artırmaya yönelik faaliyetlerin yanı sıra Bölgedeki tarihi kültürel varlıkların bilinirliği ve görünürlüğünün artırılması, kış turizminde marka olunmasına yönelik çalışmalar yürütülmesi planlanmaktadır.

ST6- *Tarımsal Üretimde Verimliliğin ve Yenilikçi Uygulamaların Artırılması*, ST8- *Girişimcilik Altyapısı ve Kültürünün Geliştirilmesi*, ST9- *Yöresel Ürünlerin Markalaştırılması* stratejik tercihlerini belirlerken ulusal ölçekli planların ve Bölge Planımızın öncelikleri doğrultusunda bir karar alınmıştır. Bunların yanı sıra ajansımızın faaliyet gösterdiği TRA2 Bölgesi’nde yöresel ürünler gitgide yıldızı parlayan değerler olarak kendini göstermektedir. Bunu hem paydaşlarla yapılan toplantılar esnasında dile getirilen görüşler hem de nicel verilerin ışığında ifade etmek mümkündür. Bu bağlamda Yöresel Ürünlerin Ticari Değerlerinin Artırılması Sonuç Odaklı Programı (YSOP) kapsamında sektöre vereceğimiz desteklerle, araştırma faaliyetleri ve koordinasyon faaliyetleriyle bu etkiyi artırmayı hedefleyerek bu etkinin sürdürülebilir kılınması için eylem önerileri geliştirmekteyiz.

3.SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

3.1. Kış, Doğa ve Kültür Turizminde Kapasite Geliştirme Sonuç Odaklı Programı

3.2. Kadınlar ve Gençlerin Yaşam Şartlarını İyileştirme Sonuç Odaklı Programı

3.3. Yöresel Ürünlerin Ticari Değerlerinin Artırılması Sonuç Odaklı Programı

3.4. Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı

3.1.KIŞ, DOĞA VE KÜLTÜR TURİZMİNDE KAPASİTE GELİŞTİRME SOP

(TSOP)

3.1.1.Amaç

Kış, Doğa ve Kültür Turizminde Kapasite Geliştirme SOP, *Turizmde Bölgesel Marka Olunması* (ST-4) stratejik tercihiine dayanarak oluşturulmuştur.

Kış, Doğa ve Kültür Turizminde Kapasite Geliştirme SOP:

Genel Amaç (TGA): Bölgeye kış, doğa ve kültür turizmi için gelen turizm gelirlerini artırmak.

Özel Amaç 1 (TÖA-1): Bölgenin doğa ve kültür turizmi varlıklarının bilinirliğinin ve cazibesinin artırılması.

Özel Amaç 2 (TÖA-2): Turizm işletmelerinin insan kaynakları kapasitesinin güçlendirilmesi ve hizmet kalitesinin artırılması.

Özel Amaç 3 (TÖA-3): Turizm sektörü altyapısal eksikliklerinin giderilmesi.

3.1.2.Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Kış, Doğa ve Kültür Turizminde Kapasite Geliştirme SOP, TRA2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı Gelişme Eksen 4: Rekabet Edebilirlik altında yer alan Öncelik 4.2. Turizmde Bölgesel Marka Olunması önceliği ile ilişkilidir.

Bu kapsamda, Öncelik 4.2. Turizmde Bölgesel Marka Olunması önceliği ile ilgili olarak tanınırlığın/bilinirliğin sağlanması, hizmet kalitesinin artırılması ve altyapının iyileştirilmesi konularına odaklanılacaktır.

Bu SOP'un hazırlanmasından önce TRA2 Bölgesi Turizm Çalıştay ve Sarıkamış Kış Turizmi Çalıştay gerçekleştirilmiş ve bu çalıştaylarda da bilinirliğin artırılmasının önemli bir konu olduğuna dikkat çekilmiştir.

Turizmin hizmet sektöründe olması, burada çalışanların genellikle müşteriye yüz yüze hizmet sunması, ona insan kaynakları yönetimi açısından farklı bir anlam yükler. Turizm gibi, hizmet sektöründe istihdam yaratan bir sektörde, üretimin doğrudan insan tarafından yapıldığının ve bu nedenle, insan faktörünün işletmenin başarısı üzerinde ne kadar etkili olduğunun gözden uzak tutulmaması gerekir. Müşteri ile karşı karşıya olan personelin tutum ve davranışları, işletmenin prestiji, verimliliği, karlılığı ve dolayısıyla devamlılığı açısından çok önem taşımaktadır. Bu nedenle sektörde kalifiye eleman temini, seçimi, işe yerleştirilmesi, eğitimi, değerlendirilmesi, ücretlendirilmesi, korunması ve işletmede kalıcılığının sağlanması, insan kaynaklarının etkin yönetilmesine bağlıdır. Turizm gibi, emek yoğun endüstrilerde eğitim çok önemlidir. Çünkü hizmet kalitesinin artırılması, çalışanların bilgi, beceri ve davranışlarında olumlu değişimler sağlamakla mümkündür.

İnsan kaynaklarının geliştirilmesi gereğinin yanı sıra sektörde tesisleşme sorunları olduğu görülmüştür. Son yıllarda artan talebe cevap verebilecek nitelikte tesis sayısı oldukça azdır. Var olan tesislerin, otellerin, yeme içme ve dinlence alanlarının iyileştirilmesi ve yeni tesislerin turizm sektörüne kazandırılması çalışmalarına ağırlık verilecektir. Bu kapsamda tescilli tarihi yapılarda yapılacak olan yatırımlara öncelik verilecektir.

3.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Söz konusu SOP kapsamında 2019 yılında yapılacak faaliyetlere ilişkin çıktılar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1- Turizm SOP (TSOP) Çıktı Göstergeleri

İlgili Özel Amaç	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Araştırma, Analiz ve Programlama	TRA2 İlleri Turizm Strateji Raporu	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
1,2	Araştırma, Analiz ve Programlama	Sektörel Değerlendirme Toplantıları	Adet	4	Katılımcı Listeleri
1	Tanıtım ve Yatırım Destek	Gerçekleştirilen Tanıtım Turu Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
1	Tanıtım ve Yatırım Destek	Tanıtım Turu Kapsamında Bölgeyi Ziyaret Eden kişi Sayısı	Kişi	20	Katılımcı Listesi
1	Tanıtım ve Yatırım Destek	Düzenlenen Organizasyon Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
1	Tanıtım ve Yatırım Destek	Organizasyonlar Kapsamında Bölgeyi Ziyaret Eden Kişi Sayısı	Kişi	250	Katılımcı Listesi
1	Tanıtım ve Yatırım Destek	Bölge Tanıtım	Adet	1	Tanıtım Filmi

	Yatırım Destek	Filmi Sayısı			
1,2	Tanıtım ve Yatırım Destek	Katılım Sağlanan Yurtiçi Fuar Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
1,2	Tanıtım ve Yatırım Destek	Katılım Sağlanan Yurtdışı Fuar Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
2	İşbirliği ve Koordinasyon	İmzalanan İyi Niyet Protokolü Sayısı	Adet	3	Toplantı Tutanakları
2	İşbirliği ve Koordinasyon	Gerçekleştirilen TSOP Proje Atölyesi Sayısı	Adet	4	Toplantı Tutanakları
2	İşbirliği ve Koordinasyon	Gerçekleştirilen Eğitim Sayısı	Adet	10	Ajans faaliyet Raporu
2	İşbirliği ve Koordinasyon	Gerçekleştirilen Eğitimlere Katılımcı Sayısı	Kişi	200	Katılımcı Listeleri
3	Ajans Destekleri	Uygulanan Fizibilite Desteği Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
2	Ajans Destekleri	Uygulanan Teknik Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
3	Ajans Destekleri	Uygulanan GÜDÜMLÜ Proje Desteği Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu

3	Ajans Destekleri	Uygulanan Mali Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
3	Ajans Destekleri	Tescilli Tarihi Yapılarda Uygulanan Proje Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu

İlgili Özel Amaç	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
3	AB Projeleri ve Diğer Dış Kaynaklı Projeler	Uygulanan AB Projesi Sayısı	Adet	1	Ajans faaliyet Raporu
2	İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Düzenlenen Toplantı Sayısı	Adet	2	Toplantı Tutanaqları
2	İzleme ve Değerlendirme	SOP İzleme ve Değerlendirmesi Kapsamında Hazırlanan Periyodik Rapor Sayısı	Adet	2	İzleme Raporu

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılmaması hedeflenen sonuçlar aşağıda yer almaktadır:

Tablo 2 – Turizm SOP (TSOP) Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
3	Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısındaki Artış	Adet	10	İşletme Ruhsatı
1, 2, 3	Bölgeye Gelen Turist Sayısındaki Yıllık Artış Oranı	%	10	Kültür ve Turizm Bakanlığı İstatistikleri
1, 2, 3	Yıllık Ortalama Geceleme Sayısındaki Artış Oranı	%	2	TÜİK Turizm İstatistikleri
1, 2, 3	Kış Sezonunda Bölgeye Gelen Turist Sayısındaki Artış Oranı	%	10	Kültür ve Turizm Bakanlığı İstatistikleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
2, 3	Müşteri Memnuniyeti Artışı	%	10	Rezervasyon Sitesi Ratingleri

Tablo 3- TSOP Faaliyetleri

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Tanıtım ve Yatırım Destek	TRA2 Medya Tanıtım Turu	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	100.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Serhat'ı Keşfet: Geleneksel Kış Oyunları	Kars YDO, Ardahan YDO	01.02.2019 31.03.2019	200.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Serhat'ın Öncülerini Tanıtma Faaliyetleri	ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	100.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	TRA2 Bölgesi Tanıtım Filmi Hazırlanması	ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	200.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Ardahan Kongresi'nin 100. Yılı Etkinlikleri	Ardahan YDO	01.01.2019 31.06.2019	100.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Sarıkamış Gelincik Festivali	ASGEP	01.06.2019 01.07.2019	100.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yurtdışı Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	200.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yurtiçi Turizm Fuarları ve	İMİB	01.01.2019	250.000

Yatırım Destek	Teknik İnceleme Ziyaretleri		31.12.2019	
Tanıtım ve Yatırım Destek	TSOP Yönetim Faaliyetleri	ASGEP ve YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	100.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	Iğdır Kitap Fuarı Organizasyonu	Iğdır YDO	05.03.2019 10.03.2019	250.000
Araştırma, Analiz ve Programlama	TRA2 İlleri Turizm Stratejilerinin Hazırlanması	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	440.000
Ajans Destekleri	Mali Destek Programları Hazırlık Çalışmaları, Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyeti	PYB	01.01.2019 31.12.2019	10.000
Ajans Destekleri	Proje Hazırlama Faaliyetleri	PYB	01.01.2019 31.12.2019	15.000
Ajans Destekleri	PTÇ Değerlendirme Faaliyetleri	PYB	01.01.2019 31.12.2019	125.000
Ajans Destekleri	TSOP GÜDÜMLÜ Projesi	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	3.000.000
Ajans Destekleri	TSOP Fizibilite Desteği	PYB- İDB	01.01.2019 31.12.2019	350.000
Ajans Destekleri	TSOP Teknik Destek	PYB -İDB	01.01.2019 31.12.2019	200.000
Ajans Destekleri	TSOP Mali Destek Programı	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	1.500.000
Ajans Destekleri	TSOP Proje Atölyesi	ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	1.000
Projeler	Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti Projesi	PYB	01.01.2019 31.12.2019	475.000

Toplam				7.716.000
---------------	--	--	--	------------------

3.1.4. Proje ve Faaliyetler

3.1.4.1. Tanıtım ve Yatırım Destek

a. TRA2 Medya Tanıtım Turu

TRA2 Bölgesi turizm potansiyeli oldukça yüksek bir bölgedir. Ancak tanınırlığı ve bilinirliğine ilişkin faaliyetler yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Güncel tanıtım araçları kullanılmalıdır. Sosyal medya, turistik tercihlerde oldukça etkili bir enstrümandır. İnternet, sosyal medya kullanımını artırması nedeniyle destinasyon markalama çalışmalarında oldukça önemli bir rol oynamaktadır. İnsanlar turistik tercihlerini oluştururken tercihlerine güvenilen bloggerların, seyahat yazarlarının internet üzerinden hem görsel hem de yazılı olarak paylaştıkları tavsiyelerine rağbet etmektedir. Ciddi bir yatırım yapmadan önemli kitlelere bu kişiler vasıtasıyla tanıtım yaptırılması mümkündür.

Ulusal ve uluslararası tanınırlığı yüksek kişilere, gazeteci ve televizyonculara, yazılı, sosyal ve görsel medyada etkin rolde bulunan kişilere TRA2 Bölgesi'nin tanıtılması, bu kişilerin ağırlanması ve bu tanıtımın takipçiler yoluyla yapılması amaçlanmaktadır.

Tablo 4 – TRA2 Medya Tanıtım Turu Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Tanıtım ve Yatırım Destek	TRA2 Medya Tanıtım Turu	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	100.000

b. Serhat'ı Keşfet: Geleneksel Kış Oyunları

Ajansımız, TRA2 Bölgesi'nin sahip olduğu eko-turizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve alternatif turizm olanaklarının tanıtılması amacıyla Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars illeri için kent turizm keşif rehberleri hazırlamış, illerde safari, yürüyüş, bisiklet rotaları belirlemiştir ve “Serhat'ı Keşfet” teması ile bir tanıtım programı yürütmektedir. Program kapsamında ilk olarak 16-18 Mayıs 2015 tarihleri arasında “Serhat'ı Keşfet: Off Road” organizasyonu yapılmıştır. Serhat'ı Keşfet: Off Road” organizasyonunun tamamı filme alınmış ve ulusal

kanallarda yayınlanmıştır. Medya analiz sonuçlarına göre ilgili yayın ile 3,5 milyon kişiye ulaşılmıştır. 2016 ve 2017 yıllarında tekrarlanan kış etkinlikleri ile ulusal ve yerel medyanın dikkati organizasyonlara çekilmiş, organizasyon hakkındaki medya yayınları ulusal gündemde geniş bir yankı uyandırmıştır. Organizasyon kapsamında “Karda Kaşar Yuvarlama” ve “İgloo Yapımı” başta olmak üzere kar üzerinde çeşitli aktiviteler düzenlenmiştir. Yapılan faaliyetler ve aktiviteler, yöresel ve ulusal katılımcılar tarafından beğenilmiştir.

Uluslararası bir organizasyon olarak 2018 yılında 5’incisi yapılan “Çıldır Kristal Göl Şöleni” geleneksel olarak şubat ayının ikinci haftası yapılmaktadır. Şölen kapsamında buz tutan Çıldır Gölü üzerinde cirit gösterisi, rahvan at yarışları, atlı kızak yarışları, gölde buz altında balık tutma, atlı-atsız okçuluk yarışmaları, buz pateni ve halk oyunları gösterileri gibi çeşitli faaliyetler düzenlenmektedir. Yöre halkının atlı sporlara olan ilgisini de yansıtan yarışmalara ülkemizden Kayseri, Sivas ve Kars illeri ile yurt dışından Azerbaycan, Gürcistan ve İran gibi ülkelerden çeşitli spor kulüpleri katılmaktadır. Halk oyunları ekipleri ve aşıkların katılımı ile renkli görüntülere sahne olmakta ve ulusal medyada yoğun ilgi görmektedir. Binlerce izleyicinin katılım sağladığı “Kristal Göl Şöleni” ve şölen kapsamındaki etkinlikler bir günle sınırlı olmasına rağmen “Çıldır Gölü” nün tanıtımı ve geleneksel atlı sporların genç nesillere aktarılması açısından önem arz etmektedir. Bu kısa süreli etkinliklerden biri olan buz pateni, gölün kıyı kesiminde kardan temizlenen yüz metre karelik bir alanda gerçekleştirilmektedir. Yine atlı spor müsabakaları (cirit, rahvan at yarışları, atlı kızak yarışları, atlı okçuluk yarışlar vb.) Kars’ın Selim ilçesi, Sivas ve Ardahan’dan gelen takımlar arasında gerçekleştirilen kısa süreli etkinliklerdendir. Etkinlikler buz tutan göl üzerinde yaklaşık 20 cm kalınlıktaki kar örtüsü üzerinde yapılmaktadır. Göl’ün buz tabakası üzerindeki kar örtüsü bazı sportif etkinlikleri zorlaştırdığı gibi bazı etkinliklerin yapılması için de daha uygun ortam sunmaktadır.

“Çıldır Kristal Göl Şöleni” Göl üzerindeki buz kalınlığının yeterli seviyeye ulaşmasına bağlı olarak 2019 yılında 6. kez düzenlenecektir. Organizasyon ile hem Çıldır Gölü’nün tanıtımı, hem Geleneksel Atlı Sporların yaşatılması hem de yöresel lezzetimiz olan kaşar peynirinin tanıtımı amaçlanmaktadır. Organizasyon, yerel paydaşlar ve ulusal-uluslararası katılımcılar ile birlikte gerçekleştirilecektir.

Tüm bunlara ek olarak Çıldır Gölü'nün alternatif bir kış turizm faaliyeti olarak sunulması amacıyla Göl üzerinde, medya mensuplarından oluşan bir grup tarafından trekking ve kamp etkinliği düzenlenecektir. Yerli ve yabancı televizyon kanalları, foto muhabirleri ve gazetecilerden oluşacak yaklaşık 25 kişilik grubun buz kırarak balık avlama, atlı kızak turları, buz üzerinde sörf vb. etkinlikleri gerçekleştirmeleri sağlanacaktır. Ayrıca, gazeteci grubu Çıldır Gölü'nün buzla kaplı yüzeyinde Gülyüzü Köyü'nden Akçakale Köyü'ne kadar olan 10 kilometrelik bir mesafeyi yürüyerek tamamlayacaktır. Gece kamp ateşi yakılacak ve buzdan yapılan perdeden, daha önce düzenlenen etkinliklerin yer aldığı sinevizyon gösterisi yapılacaktır. Grup, Ankara'daki bir sponsor aracılığıyla çevre köylerdeki okul öğrencilerine kırtasiye ve giysi yardımıyla bulunacaktır. Önceki yıllarda da düzenlenen ve reklam eşdeğerliliği yüksek olan organizasyonun 2019 yılının Şubat ayında gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Organizasyona katılanların tamamı medya mensubu olduğu için, organizasyonun bütün aşamaları televizyon ve gazetelerde haber olarak yayınlanacaktır. Etkinlikte çekilen fotoğraflar daha sonra Ankara'da sergilenecektir.

Tablo 5 – Serhat'ı Keşfet : Geleneksel Kış Oyunları Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Tanıtım ve Yatırım Destek	Serhat'ı Keşfet: Geleneksel Kış Oyunları	Kars YDO, Ardahan YDO	01.02.2019 31.03.2019	200.000

c. Serhat'ın Öncülerini Tanıtma Faaliyetleri

Bölgemizin önemli değerleriyle ilgili farkındalık yaratılması amacıyla önceki yıllarda yapılmış olan belgesel filmlere 2019 yılında da devam edilecektir. 2019 yılı için hazırlanacak belgesellerden birisinde Horasan'dan gelerek Anadolu'yu mesken tutan, Anadolu'nun manevi sahiplerinden birisi olan ve Ahmed Yesevi'den Hz. Mevlana'ya kadar pek çok velinin nur ve feyiz kaynağı olan Ebu'l-Hasan Harakani Hazretlerinin tanıtılması hedeflenmektedir. 2019 yılında hazırlanacak bir diğer belgeselde ise 17.yüzyılda yaşamış şair, tarihçi ve mutasavvıf olan Ahmed-i Hani konu alınacaktır. Devrinin tasavvuf ve edebiyat alanında önde gelen şahsiyetlerinden birisi olan Ahmed-i Hani'nin türbesi Ağrı ilinin Doğubayazıt ilçesindedir. Harakani Hazretlerinin türbesi ise Kars'ta bulunmakta olup her iki türbe de çoğunluğu bölge

halkından oluşan binlerce kişi tarafından her yıl ziyaret edilmektedir. Bölgemizin önemli kültür değerlerinden olan Aşık Şenlik'in hayatı ve sanatı da bu yılki tanıtım faaliyetleriyle gelecek nesile aktarılmaya çalışılacaktır. Bunlara ek olarak, Davudi Karsi hazretlerinin tanıtımı da inanç turizmi noktasında önem arz etmektedir. Bölgenin manevi sahipleri olan bu şahsiyetlerin tanıtımına ve Bölgede inanç turizminin geliştirilmesine katkı sunmak amacıyla paydaşlarla düzenlenecek ortak faaliyetlerle belirlenen hedeflerin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Tablo 6 – Serhat'ın Öncülerini Tanıtma Faaliyetleri Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Tanıtım ve Yatırım Destek	Serhat'ın Öncülerini Tanıtma Faaliyetleri	ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	100.000

d. TRA2 Bölgesi Tanıtım Filmi Hazırlatılması

Tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan TRA2 Bölgesi sahip olduğu tarihi, kültürel ve doğal güzellikleri ile önemli bir turizm potansiyeli barındırmaktadır. Bölge için tanıtım filmi hazırlanacak olup bu filmin çeşitli organizasyonlarda kullanılması ve ulusal kanallarda yayınlanması hedeflenmektedir. Görsel tanıtım materyali olarak bölge tanıtım filminin hazırlanması bölgeye dair imaj yaratmada ve markalaşmada önemli bir adım olacaktır. Bu sayede iki dakikayı geçmeyecek şekilde sunulan görsellerle bölgeye dair bir bilgi sunulabilecektir. Filmdeki çarpıcı görüntülerin ve müziğin destinasyonu hatırlatması ve akılda kalması destinasyon imajı açısından önemli olup destinasyon markası adına pozitif bir değer yaratmaktadır.

Tablo 7 – TRA2 Bölgesi Tanıtım Filmi Hazırlatılması Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Tanıtım ve Yatırım	TRA2 Bölgesi	ASGEP	01.01.2019	200.000

Destek	Tanıtım Filmi Hazırlatılması		31.12.2019	
--------	---------------------------------	--	------------	--

e. Ardahan Kongresi'nin 100. Yılı Etkinlikleri

I. Dünya Savaşı sonunda Ardahan üzerinde hem Ermenilerin hem de Gürcülerin hak iddia etmeleri üzerine milli birlikteliği sağlamak ve bağımsızlığa giden yolun önünü açabilmek adına 3-5 Ocak 1919 tarihinde Ardahan Kongresi yapılmıştır. Bu kongre aynı zamanda ülkemizin kurtuluşuna öncülük eden Sivas ve Erzurum Kongrelerine de örnek teşkil etmiştir. Ardahan'ın, Bölgenin ve Türkiye'nin geçmişinde büyük önemi olan bu kongrenin 2019 yılında 100. yılı kutlanacaktır. 100. yıl etkinlikleri kapsamında Ardahan'da Ardahan Kongresi ile ilgili farkındalık yaratmak ve kongrenin tanıtımını yapmak amacıyla sergi, sempozyum ve bilinçlendirme faaliyetleri yapılacaktır. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde bu derece öneme sahip bir kongrenin bilinirliği ve tanınırlığı ne yazık ki çok azdır. Bölgemizin tarih ve kültür turizmi açısından da önemli potansiyel taşıyan bu tarihi başarının bilinirliğinin yapılacak etkinliklerle artırılması amaçlanmaktadır. Sempozyuma Ardahan Kongresi hakkında bilgi verecek tarihçiler katılacak olup basın ve medya mensupları davet edilecektir.

Tablo 8–Ardahan Kongresi'nin 100. Yılı Etkinlikleri Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Tanıtım ve Yatırım Destek	Ardahan Kongresi'nin 100. Yılı Etkinlikleri	Ardahan YDO	01.01.2019 31.06.2019	100.000

f. Sarıkamış Gelincik Festivali

Turizmi yalnızca kış sezonu ile kısıtlı olmaktan çıkarmak adına zengin florası ve faunası ile yazları da ziyaret edilebilecek bir yer haline getirilmesi planlanan Sarıkamış'ta yaz mevsimi geç başlamaktadır ve haziran ayı gelinciklerin yetiştiği döneme tekabül etmektedir. Bu ayda Sarıkamış çiçek tarlalarıyla doğaseverlere adeta görsel bir şölen sunmaktadır. Bu yüzden 2019 yılı Haziran ayının son haftasında hem ulusal hem de uluslararası ziyaretçilerin dikkatini çekecek, bölge tanıtımına olumlu katkıda bulunacak “Sarıkamış Gelincik Festivali”nin

yapılması planlanmaktadır. İyi bir organizasyon ile yapılması planlanan festivalin ülke çapında ses getirmesi hedeflenmektedir.

Festival kapsamında yapılabilecek etkinlik örnekleri aşağıda belirtilmektedir:

- Doğu Ekspresi Treni ve Türk Hava Yolları ile anlaşarak festival kapsamında gruplar halinde seyahat,
- Özellikle çocuklara yönelik uçurtma yapımı ve uçurulması, en güzel uçurtma yarışması,
- Açık hava konseri ve öncesinde Kafkas ve diğer yöresel folklor gösterileri,
- Âşıklar atışması ve cirit gösterisi,
- Sarıkamış yürüyüş rotalarının takibi ile trekking grup faaliyetleri
- Fotoğraf maratonu ve yarışması, ünlü fotoğrafçıların jüri olarak yer alacağı gelincik temalı bir fotoğraf yarışması.

Tablo 9 – Sarıkamış Gelincik Festivali Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Tanıtım ve Yatırım Destek	Sarıkamış Gelincik Festivali	ASGEP	01.06.2019 01.07.2019	100.000

g. Yurtdışı Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri

Bölgemizin turizm değerlerinin tanıtımını gerçekleştirmek ve işbirlikleri kurulmasını sağlamak amacıyla hedef pazar olarak belirlenmiş olan Rusya Federasyonu, Azerbaycan, Gürcistan, Ukrayna, Almanya, Polonya, Birleşik Arap Emirlikleri ve Japonya’da düzenlenmiş olan turizm fuarlarına önceki yıllarda katılım sağlanmıştır. 2019 yılı içerisinde ilgili Kültür ve Tanıtma Ataşeliklerince Türkiye standında yer tahsis edilmesi durumunda, TRA2 Bölgesi’nin sınır ülkelerinden olan Azerbaycan, Gürcistan ve İran ile Birleşik Arap Emirlikleri; bölgeye yakın, potansiyel barındıran ülkelere Rusya Federasyonu ve Ukrayna gibi ülkelere

gerçekleştirilecek turizm fuarlarına katılım sağlanması hedeflenmektedir. 2019 yılında katılım sağlanması planlanan yurtdışı turizm fuarların isimleri ve tarihleri aşağıda belirtilmiştir;

- Tahran Uluslararası Turizm ve Turizm Sanayi Fuarı – Tehran International Tourism Exhibition (TITE), 12-15 Şubat 2019 Tahran, İran İslam Cumhuriyeti.
- Azerbaycan Uluslararası Seyahat ve Turizm Fuarı – Azerbaijan International Travel and Tourism Fair, 4-6 Nisan 2019 Bakü, Azerbaycan
- Kafkasya Turizm Fuarı – Caucasus Tourism Fair (CTF), 3 – 5 Mayıs 2019 Tiflis, Gürcistan.
- Moskova Uluslararası Seyahat ve Turizm Fuarı – Moscow International Travel & Tourism Fair (MITT), 12 -14 Mart 2019 Moskova, Rusya Federasyonu.
- Ukrayna Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarı – Ukraine International Travel and Tourism Exhibition (UITT), 27-29 Mart 2019 Kiev, Ukrayna.
- Arap Seyahat Fuarı – Arabian Travel Market (ATM), 28 Nisan – 1 Mayıs 2019 Dubai, Birleşik Arap Emirlikleri.

Tablo 10 – Yurtdışı Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yurtdışı Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	200.000

h. Yurtiçi Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri

2019 yılında yurt içinde TRA2 Bölgesi turizm değerlerinin tanıtımının yapılması amacıyla Travel Turkey İzmir Fuarı'na katılım sağlanacaktır. Fuarlar kapsamında bölgedeki turizm işletmeleri organizasyona davet edilerek, bu kişilerin Ajans standından faydalanmaları, iş bağlantıları yapmaları ve sektördeki güncel gelişmeleri takip etmeleri hedeflenmektedir.

Ayrıca, Valiliklerin organizasyonuyla büyükşehirlerde düzenlenen tanıtım günlerine katılım sağlanarak Ajansın ve TRA2 Bölgesi'nin tanıtımı yapılacaktır.

EMITT Fuarına Sarıkamış Kayak Merkezi turizmcileri katılım sağlayacaktır. Kendilerine ajans tarafından stant alanı kiralanacaktır.

Tablo 11 – Yurtiçi Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yurtiçi Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	250.000

1. Iğdır Kitap Fuarı Organizasyonu

Serhat Kalkınma Ajansı; sivil toplum örgütü, özel sektör temsilcileri ve kamu sektörünü bir araya getirerek Bölgesel kalkınma için yerel potansiyeli ortaya çıkarmaktadır. 2018 yılı Aralık ayında sözleşmesi imzalanan ve 5-10 Mart 2018 tarihlerinde ilki düzenlenecek olan Iğdır Kitap Fuarı Organizasyonu ile Iğdır ilinin tanıtılması, Iğdır ilinin kültürel yaşamına ve kültür turizmüne katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Tablo 12 – Iğdır Kitap Fuarı Organizasyonu Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Tanıtım ve Yatırım Destek	Iğdır Kitap Fuarı Organizasyonu	Iğdır YDO	05.03.2019 10.03.2019	250.000

3.1.4.2. Araştırma, Analiz ve Programlama

a. TRA2 İlleri Turizm Stratejilerinin Hazırlanması

TRA2 Bölge Planı'nda Bölgenin gelişmesinde turizm sektörü ortak bir alan olarak ön plana çıkmaktadır. Ülkemizin kuzeydoğusunda Anadolu, Karadeniz ve Kafkasya'nın birleştiği

alandada adeta bir kavşak noktası olan TRA2 Bölgesi doğal, kültürel ve kış turizm potansiyeli ile önemli bir turizm çeşitliliğine sahip olup, bu çeşitliliğin planlı bir strateji ile bütün sezona yayılmasını sağlayacak eylemler tespit edilecektir. Ani Antik Kenti, Sarıkamış Kayak Merkezi, Çıldır Gölü, Ağrı Dağı, İshakpaşa Sarayı gibi önemli değerleri bulunan Bölgenin tanıtımı, pazarlanması, alanların altyapı eksikliklerin tespit edilmesi için TRA2 İlleri Turizm Stratejisi hizmet alım yöntemiyle hazırlanacaktır. Bu kapsamda çalışmanın teknik şartnamesinin oluşturulması, strateji ve eylemlerin belirlenmesi için Bölgedeki sektörün bütün paydaşları ile (Valilikler, Belediyeler, Kültür ve Turizm İl Müdürlükleri, Üniversiteler vb.) işbirliği yapılarak çalışma dört il için hazırlanacaktır.

Tablo 13 – TRA2 İlleri Turizm Stratejilerinin Hazırlanması Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	TRA2 İlleri Turizm Stratejilerinin Hazırlanması	ASGEP, YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	440.000

3.1.4.3. İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri

a. TSOP Yönetim Faaliyetleri

2019 Yılı Sonuç Odaklı Programlar için hazırlık yılı olarak belirlenmiştir. SOP Yönetim Planlarının oluşturulması ve paydaşlarla iletişimin güçlendirilmesi bu yıl özellikle üzerinde durulacak bir husustur.

TSOP kapsamında ilgili paydaşlarla toplantılar, paydaş iletişim faaliyetleri, kurum ziyaretleri, teknik inceleme ziyaretleri ile SOP konusu bağlamında illerde çalıştaylar yapılacaktır. Bu yolla, sonraki yıllar için eylem planları paydaşlarla ortak oluşturulacaktır. Ajans Çalışma Programı içerisinde yer alan faaliyetlere eylem önerisi sunmanın yanı sıra ilgili diğer kurum ve kuruluşlara da kendi çalışma programları için ilgili SOP kapsamında eylem önerileri geliştirilecektir.

Tablo 14 – TSOP Yönetim Faaliyetleri Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
İşbirliği ve Koordinasyon Giderleri	TSOP Yönetim Giderleri	ASGEP, YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	100.000

3.1.4.4.Ajans Destekleri

a. Proje Teklif Çağrısı Hazırlık Çalışmaları

Ajans 2010 yılından bugüne kadar Proje Teklif Çağrısı yöntemi ile projelere mali destek sağlamakta olup 2019 yılı ve takip eden yıllarda bu yöntemle projelerin desteklenmesine devam edecektir. 2019 yılı mali destek programları için gereken ön hazırlık, araştırma ve program geliştirme faaliyetleri 2018 yılı son çeyreğinde tamamlanacaktır. 2019 yılı mali destek programlarının yılın ikinci çeyreğinde ilan edilmesi hedeflenmektedir.

Başvuru Rehberlerinin Hazırlanması ve Programların Tanıtımı

2019 yılında uygulaması öngörülen mali destek programlarının başvuru rehberleri Ajans tarafından 2019 yılı il çeyreğinde hazırlanacaktır. Mali destek programları başvuru rehberlerinin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın onayını müteakiben Ajans, rehberleri Bakanlık ve dört il Valiliğinin internet sitelerinde ve bölgenin her ilindeki en az bir mahalli gazetesinde ilan edecektir. Başvuru rehberleri ve ilgili tanıtım materyalleri iletişim planına uygun olarak kitapçık ve CD olarak çoğaltılarak dağıtılacaktır. Mali destek programlarının kamuoyuna duyurulması için sosyal medya ve yerel medya aktif olarak kullanılacak, programla ilgili hazırlanan afiş ve broşürler ilan panolarına asılacak ve elden dağıtılacaktır. Ayrıca radyo ve televizyon kanalları aracılığı ile programların tanıtımı gerçekleştirilecektir. Her program için 1.000 adet başvuru rehberi basılacaktır. Bu dönemde ayrıca proje başvurularının yapılacağı elektronik başvuru ortamı (KAYS) hazır hale getirilecektir.

Bilgilendirme Faaliyetleri

Bilgilendirme faaliyetleri kapsamında yirmi iki ilçe ve dört il merkezinde halka açık en az birer toplantı düzenlenmesi planlanmıştır. Bilgilendirme toplantılarında başvuru rehberleri,

broşürler ve Ajansı tanıtıcı materyaller dağıtılacaktır. Toplantılarda katılımcıların iletişim bilgileri kayıt altına alınarak bu bilgiler paydaş veri tabanına işlenecektir. Ajansın sosyal medya altyapısı ve paydaş veri tabanı bilgilendirme ve tanıtım faaliyetlerine destek sağlamak amacı ile kullanılacaktır. Bilgilendirme faaliyetleri kapsamında veri tabanındaki paydaşlara kısa mesaj ve e-posta gönderimleri ile bilgilendirmeler yapılacaktır.

Proje Hazırlama ve Teknik Yardım Faaliyetleri

Proje teklif çağrısı kapsamında, potansiyel başvuru sahiplerine Ajansın belirlediği formata uygun olarak proje hazırlama ve sunma konusunda eğitimler verilecektir. Proje hazırlama eğitimleri, potansiyel başvuru sahiplerine ulaşacak şekilde il ve ilçe merkezlerinde yapılacak olup bu eğitimlerin Ajans personeli ve/veya hizmet alımı yolu ile gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Eğitim toplantıları takvimi eğitim talebi sayısına göre belirlenecektir.

Potansiyel başvuru sahiplerine verilecek Proje Döngüsü Yönetimi Eğitiminin ardından bölgenin her ilinde teknik yardım masaları kurulacak ve Ajansa müracaat eden kişilere proje tasarımı ve yazımı aşamasında teknik destek sağlanacaktır. Söz konusu faaliyetin gerçekleştirilmesinde Ağrı, Ardahan ve Iğdır illerinde Yatırım Destek Ofisleri hizmet binaları, Kars ilinde ise Ajans merkez hizmet binası kullanılacaktır. İki hafta sürmesi öngörülen süreçte Yatırım Destek Ofisleri ile işbirliği halinde çalışılacaktır.

Proje Başvurularının Alınması ve Ön İnceleme

Proje tekliflerinin teslim alınmasına ilişkin iş ve işlemler, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ve hazırlanacak başvuru rehberinde belirtilen çerçevede gerçekleştirilecektir. Proje başvuruları Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden yapılacaktır. Proje başvurularının son teslim tarihinden sonra değerlendirme dönemi başlayacak olup projelerin ön incelemesi Ajans personeli tarafından yapılacaktır. Ön incelemeler başvuru rehberinde belirtilen kriterler doğrultusunda gerçekleştirilecektir.

Bağımsız Değerlendirici, Ön İzleme ve Değerlendirme Komitesi Faaliyetleri

2019 yılı mali destek programları kapsamında Bağımsız Değerlendirici ve Değerlendirme Komitesi üyelikleri için başvuru alınması, alınan başvuruların ön inceleme işlemleri ve diğer çalışmalar yılın üçüncü çeyreğinde tamamlanacaktır. Proje başvurularının teknik ve mali açıdan değerlendirilmesinde yaklaşık 25 adet bağımsız değerlendirici ile 10 gün çalışılması planlanmaktadır. Bağımsız değerlendirici seçimi için ilana çıkılacak olup, seçilecek bağımsız

değerlendiriciler Genel Sekreterlik Makamının onayı ile görev yapacaktır. Bağımsız değerlendiricilerden, Ajans ile imzaladıkları sözleşmeye ek olarak, gizlilik ve tarafsızlık beyannamesi ile değerlendirme sürecinde tam zamanlı görev yapabileceklerini bildirdikleri uygunluk beyannamesi alınacaktır. Bağımsız değerlendiriciler tarafından yapılan değerlendirmeler üzerinde gerekli kontrolleri yaparak görüş oluşturmak ve bunları raporlamak amacıyla bir Değerlendirme Komitesi oluşturulacaktır.

Genel Sekreterlikçe belirlenen projelere Ajans personeli tarafından ön izleme ziyaretleri düzenlenecek ve söz konusu ziyaretlere ilişkin yazılacak raporlar Değerlendirme Komitesi ve Yönetim Kurulu ile paylaşılacaktır. Ayrıca, veriler KAYS üzerinde sistemde kayıt altına alınacaktır. Bağımsız değerlendiriciler ile değerlendirme komitesi üyelerinin ücretleri, Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde belirlenen limitler dâhilinde tespit edilecek, başarılı ve yedek projeler listesinin Yönetim Kurulu tarafından onaylanmasını takiben ödenecektir.

Genel Sekreter Değerlendirmesi, Yönetim Kurulu Onayı ve İlan

Bağımsız değerlendiriciler ve değerlendirme komitesi tarafından gerçekleştirilen değerlendirmelerin ve incelemelerin neticesinde destek almaya hak kazanan projeler Ajans Genel Sekreteri tarafından görüş ve bütçe revizyonları da eklenerek Yönetim Kurulu onayına sunulacaktır. Yönetim Kurulu kararıyla desteklenmesi kesinleşen projeler Ajans internet sitesinden ilan edilecek ve proje sahiplerine sözleşme imzalamaya davet için yazılı bildirimde bulunulacaktır. Değerlendirme sonucunda başarısız olan projelerin başvuru sahipleri, reddedilme gerekçeleri ile birlikte yazılı olarak bilgilendirilecektir.

Tablo 15-Proje Teklif Çağrısı Hazırlık Çalışmaları Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	Mali Destek Programları Hazırlık Çalışmaları, Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyeti	PYB	01.01.2019 31.12.2019	10.000
Ajans Destekleri	Proje Hazırlama	PYB	01.01.2019	15.000

	Faaliyetleri		31.12.2019	
Ajans Destekleri	PTÇ Değerlendirme Faaliyetleri	PYB	01.01.2019 31.12.2019	125.000

b. TSOP GÜDÜMLÜ PROJE DESTEK PROGRAMI

TSOP GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ kapsamında desteklenecek projeler Yönetim Kurulu tarafından 2014-2023 Bölge Planı'ndaki gelişme eksenlerine ve önceliklere, Kış Doğa ve Kültür Turizminde Kapasite Geliştirme SOP içeriğine göre belirlenecek ve Bakanlığın onayına sunulacaktır. 2019 yılında bu kapsamda desteklenecek projelere ilişkin Bölgedeki ilgili kurum ve kuruluşlarla görüşmeler devam etmektedir. 2019 Yılı GÜDÜMLÜ PROJE DESTEK PROGRAMI için toplam 6.750.000 TL bütçe tahsis edilmiş olup TSOP GÜDÜMLÜ PROJESİ için 3.000.000 TL bütçe ayrılması öngörülmüştür.

Tablo 16 – TSOP GÜDÜMLÜ PROJE DESTEK PROGRAMI BÜTÇESİ

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	TSOP GÜDÜMLÜ PROJE DESTEK PROGRAMI	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	3.000.000

c. TSOP FİZİBİLİTE DESTEK PROGRAMI

Ajans, Kış Doğa ve Kültür Turizminde Kapasite Geliştirme SOP içeriğine göre bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verecektir. Hedef grubunda kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşların yer aldığı 2019 Yılı Fizibilite Destek Programı toplam bütçesi 1.000.000 TL olup TSOP Fizibilite Destek Programı için 350.000 TL bütçe ayrılmıştır.

Tablo 17 – TSOP Fizibilite Destek Programı Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	TSOP Fizibilite Destek Programı	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	350.000

d. TSOP Teknik Destek Programı

TSOP Teknik Destek Programı kapsamında Kış, Doğa ve Kültür Turizminde Kapasite Geliştirme SOP içeriğine göre, Bölgedeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı yaşadıkları konularda destek sağlanması amaçlanmaktadır. Bu faaliyet kapsamında özellikle, Bölgedeki kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının, plan, program ve proje hazırlanmasına katkı ve danışmanlık sağlama; uluslararası ilişkiler kurma becerisi kazandırma gibi insan kaynakları ile idari kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik destekler sağlanacaktır. Teknik destek faaliyetlerine ilişkin başvurular mevzuat gereği ikişer aylık dönemler halinde alınacak olup Turizm SOP kapsamında 2019 yılı Teknik Destek Programı için 200.000 TL bütçe ayrılmıştır.

Tablo 18–TSOP Teknik Destek Programı Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	TSOP Teknik Destek Programı	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	200.000

e. TSOP Mali Destek Programları

Ajans; 2019 yılında kış, doğa ve kültür turizmi sektöründe yeni yatırımların teşvik edilmesi ve mevcut turizm işletmelerinin rekabet güçlerinin artırılması, kış, doğa ve kültür turizmi fiziki ve teknik altyapılarının iyileştirilmesi amacıyla mali destek programını, proje teklif çağrısı

yöntemiyle uygulayacaktır. Hedef grubunda Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ) ve kamu kurumları bulunan destek programlarının toplam bütçesinin 1.500.000 TL olması planlanmaktadır.

Tablo 19– TSOP Mali Destek Programı Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	TSOP Mali Destek Programı	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	1.500.000 TL

f. TSOP Proje Atölyesi

Ajans olarak Bölgedeki paydaşlarımızın proje fikri üretme, proje yazma, geliştirme ve uygulama kapasitelerinin artırılmasına yönelik bugüne değin birçok çalışma yapılmıştır. TSOP Proje Atölyesi, Sonuç Odaklı Program konularıyla ilişkili yeni projeler üretmek ve farklı fikirler arasında sinerji oluşturmak amacıyla düzenlenecektir. Sonuç Odaklı Programlarımızı paydaşlarımıza anlatmak, paydaşlarımızı ortak amaç etrafında birleştirmek amacıyla kendilerinin belirttikleri sonuç odaklı program irtibat kişilerinden bir liste oluşturulmuş olup yılda dört defa düzenlenecek olan TSOP Proje Atölyesi etkinliğine katılacakları teyidi alınmıştır. Aynı zamanda bu kişilerden kurumlarının Sonuç Odaklı Programlarımız ile ilişkili faaliyetleri hakkında periyodik olarak bilgi alınması planlanmaktadır. Proje Atölyesinde paydaşlar Sonuç Odaklı Programlar çerçevesindeki proje fikirlerini birbirleriyle paylaşıp geliştirme imkanı bulabilecektir. Bunun yanı sıra atölye çalışmasında proje fikirlerini değerlendirebilecekleri hibe ve destek kaynaklarını ajans personeline danışarak öğrenebileceklerdir. TSOP Proje Atölyesi yıl içerisinde en az dört defa toplanacaktır. Bu faaliyet TRA2 Bölgesi'nin turizm kapasitesinin geliştirilmesine, turizm potansiyelinin harekete geçirilmesine, çeşitli kültür ve turizm değerlerinin bilinirliğinin ve tanınırlığının artırılmasına, insan kaynakları kapasitesinin güçlendirilmesine katkıda bulunabilecek ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, otel ve restoran yetkilileri, turizm acenteleri ve turizm dernekleri temsilcileri ile Bölgedeki turizm akademisyenlerinden oluşan paydaşların katılımıyla gerçekleştirilecektir.

Tablo 20 – TSOP Proje Atölyesi Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	TSOP Proje Atölyesi	ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	1.000

3.1.5. Projeler

a. Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti Projesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın program otoritesi olduğu IPA-II Rekabetçilik ve Yenilik Sektör Operasyonel Programı kapsamında kabul edilen, Serhat Kalkınma Ajansı’nın başvuru sahibi olduğu “Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti Projesi”nin saha ve ön hazırlık çalışmaları 2017 yılı içerisinde tamamlanmıştır. Proje kapsamında yapılacak olan ihalelerin dosyaları hazırlanarak, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkililerine ulaştırılmıştır. 2019 yılı ilk çeyreğinde teknik yardım ve yapım işleri ihalelerinin askıya çıkması öngörülmektedir. Söz konusu ihalelerin tamamlanmasını müteakiben 2020 yılında uygulama aşamasına geçilmesi hedeflenmektedir.

Tablo 21– Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti Projesi Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Projeler	Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti Projesi	PYB	01.01.2019 31.12.2019	475.000

3.1.6. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Faaliyetler 6 aylık dönemler itibariyle belirlenmiştir.

Tablo 22 – TSOP Program Süresi

Alt Bileşen	Tür	Dönem
Serhat'ı Keşfet Geleneksel Kış Oyunları	Tanıtım ve yatırım Destek	2019/1
Serhat'ın Öncülerini Tanıtma Faaliyeti	Tanıtım ve Yatırım Destek	2019/1
TRA2 Medya Tanıtım Turu	Tanıtım ve Yatırım Destek	2019/1-2019/2
TRA2 Bölgesi Tanıtım Filmi Hazırlanması	Tanıtım ve Yatırım Destek	2019/1-2019/2
Ardahan Kongresi'nin 100. Yılı Etkinlikleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	2019/1
Sarıkamış Gelincik Festivali	Tanıtım ve Yatırım Destek	2019/2
Yurtdışı Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	2019/1-2019/2
Yurtiçi Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	2019/1-2019/2
Iğdır Kitap Fuarı Organizasyonu	Tanıtım ve Yatırım Destek	2019/1
TSOP Yönetim Faaliyetleri	İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri	2019/1-2019/2
TRA2 İlleri Turizm Stratejilerinin Hazırlanması	Araştırma, Analiz ve Programlama	2019/1-2019/2

Mali Destek Programları Hazırlık Çalışmaları, Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyeti	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
Proje Hazırlama Faaliyetleri	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
Proje Değerlendirme Faaliyetleri	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
TSOP GÜDÜMLÜ Proje Destegi	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
TSOP Fizibilite Destegi	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
TSOP Teknik Destek	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
TSOP Mali Destek Programı	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
TSOP Proje Atölyesi	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti Projesi	Projeler	2019/1-2019/2

3.1.7. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

TSOP'un uygulanma sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonun sağlanmasından, Serhat Kalkınma Ajansı Araştırma, Strateji Geliştirme ve Planlama Birimi (ASGEP) sorumludur. ASGEP, TSOP kapsamında kurulacak ve düzenli olarak toplanacak tüm kurul ve komitelerin sekretaryasını yürütecektir.

Ajans içinde TSOP Komisyonu kurulmuştur. TSOP Komisyonu üyeleri PYB Birim Başkanı, Kars YDO Koordinatörü, Ardahan YDO Koordinatöründen mütevellittir. Ajans Genel Sekreteri, ASGEP Birim Başkanı ve TSOP Komisyonu üyeleri kurulacak tüm kurul ve komitelerin doğal üyesidir. TSOP kapsamında sorumlu ve ilgili kurum / kuruluşlar ile koordinasyon, kurulacak kurul ve komiteler aracılığıyla sağlanacaktır.

SOP kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, her Yönetim Kurulu Toplantısı'nda "İki Toplantı Arası Faaliyetler" gündem maddesi kapsamında, Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılacaktır.

3.1.8. İzleme ve Değerlendirme

TSOP Komisyonu;

-TSOP Kapsamında Ajans ve diğer kurumlar tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izlenmesi ve değerlendirilmesinden,

-TSOP Dönemsel İlerleme Raporlarının ve TSOP Kapanış Raporunun hazırlanmasından sorumludur. Benzer şekilde, TSOP Yönetim Planı'nda gerekli revizyonlar da TSOP Komisyonu koordinasyonunda gerçekleştirilir ve gerektiğinde onaya sunulur.

TSOP, ağırlıklı olarak Kars ilinde uygulanacak bir program olup istisnai bazı faaliyetler Kars ili dışında gerçekleştirilecektir. Dolayısıyla Kars ilinde Serhat Kalkınma Ajansından sorumlu Vali Yardımcısının başkanlığında, Kafkas Üniversitesi tarafından belirlenen üye, Kars İl Kültür ve Turizm Müdürü, Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürü, Sarıkamış Turizm Derneği Başkanı (11'inci Kalkınma Planı Komisyon Üyesi) ve Ajans Genel Sekreterinden oluşan altı kişilik *TSOP Yönetim Komitesi* oluşturulacaktır. 6 aylık dönemlerde TSOP Yönetim Komitesi Toplantısı yapılarak programın ilerlemesi, varsa yaşanan sıkıntılar ve bunlara dair çözüm önerileri ortaya konacaktır. İl içinden talep edilmesi ve TSOP Yönetim Komitesinin onaylaması durumunda TSOP Yönetim Komitesine yeni üyeler alınacaktır. TSOP Yönetim Komitesi'nin isteği doğrultusunda TSOP kapsamında işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar da TSOP Yönetim Komitesi toplantısına katılacak ve fikir bildirebileceklerdir.

Aynı zamanda ASGEP, 3 aylık dönemlerde bütün birimlerin katılımıyla Ajans içi koordinasyon toplantıları gerçekleştirecektir. TSOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek güdümlü projelerin, AB Projesinin uygulanmasından Program Yönetimi Birimi (PYB), izlenmesinden ve değerlendirilmesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB) sorumludur.

3.2. KADINLAR VE GENÇLERİN YAŞAM ŞARTLARINI İYİLEŞTİRME SOP (SSOP)

3.2.1. Amaç

Kadınlar ve Gençlerin Yaşam Şartlarını İyileştirme SOP,

ST1- Kadınların, Gençlerin ve Çocukların Toplumsal Hayata Aktif Katılımının Artırılması

ST2- Çocuklar ve Gençlerin Akademik, Sosyal ve Sportif Başarılarının Artırılması

ST3- Kadının Toplumsal Statüsünün Güçlendirilmesi

stratejik tercihlerine dayanarak oluşturulmuştur.

Kadınlar ve Gençlerin Yaşam Şartlarını İyileştirme SOP:

Genel Amaç (SGA): Kadınlar ve gençlerin yaşam şartlarının iyileştirilmesi

Özel Amaç 1 (SÖA-1): Kadınların istihdam edilebilirliğinin artırılması

Özel Amaç 2 (SÖA-2): Gençlerin istihdam edilebilirliğinin artırılması

Özel Amaç 3 (SÖA-3): Sosyal donatı altyapısının geliştirilmesi

Özel Amaç 4 (SÖA-4): Sosyal Kalkınma İşbirliği Platformlarının oluşturulması

3.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması'na göre genel gelişmişlik bakımından 2011 yılında Kars 68, Ardahan 71, Iğdır 69 ve Ağrı ili 79. sıradadır. Bu durum Bölgenin durumunda dikkate değer olumlu değişikliklerin oluşmadığı, bilakis ülke geneline kıyaslandığında olumsuz bir tablo ortaya çıktığını göstermektedir. Söz konusu çalışmalar TRA2 Bölgesi'nin temel kamu hizmetleri konusunda Türkiye'nin en geri kalmış bölgelerinden biri olduğunu ve dolayısıyla kamu hizmetinin nitelik ve nicelik olarak artırılmasının Bölge açısından hayati önem taşıdığını göstermektedir. 2011 yılında yapılan İllerin Sosyoekonomik Gelişmişlik Sıralaması çalışmasında TRA2 Bölgesi, eğitim ve sağlık hizmetleri göstergeleri ve gelişimi açısından Türkiye ortalamasının altında yer almakta olup eğitim durumuna göre Kars 59, Ardahan 63, Iğdır 68 ve Ağrı 79. sırada yer alırken sağlık hizmetleri açısından Kars ili 68. Ağrı 79. Iğdır 69. ve Ardahan 71. sırada yer almaktadır.

Bölgede sosyal gelişimin sağlanması kurumumuz açısından önemli bir müdahale alanıdır. 2014-2023 TRA2 Bölge Planı'na göre, Bölgede halkın temel ihtiyaç unsurlarına erişmede yaşadıkları sorunlar, önlenemeyen yoğun göç, eğitim imkânlarındaki yetersizlikler, sosyal

donatıların niteliksizliği ve yetersizliği vb. nedenlerin yanı sıra ekonomik anlamda yaşanan kısır döngünün temel sebebi olan beşeri sermayenin yetersizliği sosyal kalkınmayı Bölgede en öncelikli gelişme eksenine haline getirmiştir.

TRA2 Bölgesi Kadın Profili Araştırması, TRA2 Bölgesi Sosyal Analiz: Gençliğin Profili Araştırması gibi Ajansın sosyal kalkınmaya yönelik diğer çeşitli araştırma raporları kapsamında sahada elde edilen veriler ve rakamsal göstergeler ışığında özellikle bölgede kadınlar, çocuklar ve gençlere ilişkin kapsamlı bir bilgi edinilmiştir.

TRA2 Bölgesi Sosyal Analiz: Gençliğin Profili Araştırması, Bölgedeki gençliğin profilini çok yönlü konular üzerinden ele alıp incelemeye çalışmıştır. Bu bağlamda gençlerin kişilik özellikleri, okul motivasyonları, boş zaman etkinlikleri, sosyal medya kullanım alışkanlıkları, medyayı takip düzeyleri, kitap okuma alışkanlıkları, kimlik ve aidiyet algıları, aile bağları, arkadaşlık ilişkileri, toplumsal ve siyasal yaşama katılım eğilimleri, yaşam memnuniyetleri ve gelecek beklentileri, değer yargıları ve Bölgeye ilişkin düşünceleri ele alınıp incelenmiştir.

TRA2 Bölgesi Kadın Profili Araştırması, TRA2 Bölgesi'nde yer alan Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars illerinde yaşayan kadınların profilini ortaya koymaya çalışmaktadır. Bu illerle, bağlı ilçe ve köylerde yaşamakta olan kadınların aile yaşantılarının yanı sıra, toplumsal hayatta karşılaştıkları sorunlar ve bunların çözüm yolları araştırmanın ana odağını oluşturmaktadır. Bu bağlamda bölgedeki kadınların sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda yaşadıkları sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm yolları ayrıntılı biçimde ele alınıp araştırılmıştır. Araştırmada kadınların eğitim düzeyleri, evlilik yaşları, mesleki deneyimleri, çalışma durumları, kamu hizmetlerinden yararlanma performansları, gelir düzeyleri, aile ve akrabalık ilişkileri, sosyal ve siyasal faaliyetlere katılma eğilimleri, kültürel faaliyetleri ve alışkanlıkları, sağlık sorunları ve kişisel bakım alışkanlıkları gibi konular üzerinde durulmuştur.

Bölgede sosyal imkanların yetersizliği, faydalı boş zaman aktiviteleri için gerekli altyapı ve desteklerin azlığı, kadınların ekonomik bağımsızlığının olmayışı, gençlerin en büyük korkularının işsiz kalmak oluşu gibi sonuçlar içeren iki çalışma SSOP oluşturulması için önemli veriler sunmuştur.

3.2.3 Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tablo 23 – Sosyal SOP (SSOP) Faaliyet Çıktı Göstergeleri

Özel amaç	Tedbir, proje ve faaliyetler	Çıktı göstergeleri	Ölçüm birimi	Hedef	Doğrulama kaynağı
1	Teknik Destek	Geleneksel El Sanatları ve Meslek Kazandırma Eğitimleri kapsamında eğitim alan kişi sayısı	Kişi	200	Ajans Faaliyet Raporu, İzleme Raporları
2	Araştırma, Analiz ve Programlama	Serhat Robotik Kodlama Eğitimleri kapsamında eğitim alan kişi sayısı	Kişi	327	Ajans Faaliyet Raporu, İzleme Raporları
1,2	Teknik Destek	Kadın ve Gençlere Yönelik Bilinçlendirme Faaliyetlerine katılan kişi sayısı	Kişi	200	Ajans Faaliyet Raporu, İzleme Raporları

Tablo 24 – Sosyal SOP (SSOP) Sonuç Göstergeleri

ÖZEL AMAÇ	SONUÇ GÖSTERGELERİ	ÖLÇÜM BİRİMİ	HEDEF	DOĞRULAMA KAYNAĞI
1	Kurulan Geleneksel El Sanatları Ürün Sergileme ve Satış Alanı Sayısı	Adet	2	Yer Tahsis Belgeleri
1 ve 2	Eğitimlerden sonra ticarileşen ürün sayısı	Adet	2	Satış Kayıtları
1	İstihdama katılan kadın sayısı	Kişi	200	İzleme Raporları
2	İstihdama katılan genç sayısı	Kişi	227	Program İlerleme Raporları
3	Kadınlar ve gençler için oluşturulan kentsel altyapıların sayısı	Adet	15	Program Kapanış Raporu
4	Oluşturulan Sosyal Kalkınma İşbirliği Platformu sayısı	Adet	4	Her İl İçin İmzalanan Protokoller

Tablo 25 - Sosyal SOP (SSOP) Faaliyetleri

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	Iğdır'da Yaylacılık Faaliyetlerinin Kadın ve Çocuklara Etkileri Araştırması	Iğdır YDO	01.03.2019 01.10.2019	50.000
İşbirliği ve Koordinasyon Giderleri	SSOP Yönetim Faaliyetleri	ASGEP ve YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	100.000
Ajans Destekleri	SSOP Güdömlü Proje Desteği	PYB- İDB	01.01.2019 31.12.2019	2.000.000
Ajans Destekleri	SSOP Fizibilite Destek Programı	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	350.000
Ajans Destekleri	SSOP Teknik Destek Programı	PYB- İDB	01.01.2019 31.12.2019	250.000
Ajans Destekleri	SSOP Mali Destek Programı	PYB- İDB	01.01.2019 31.12.2019	1.500.000
Ajans Destekleri	SSOP Proje Atölyesi	ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	1.000
Toplam				4.251.000

3.2.4. Proje ve Faaliyetler

3.2.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

a. Iğdır'da Yaylacılık Faaliyetlerinin Kadın ve Çocuklara Etkileri Araştırması

Iğdır Ovası ve çevresinde yaylacılık, doğal çevre faktörlerinin bir sonucu olarak, kırsal kesimde yaşayan ailelerin geçim kaynakları arasında önemli bir yere sahiptir. Özellikle kırsal kesimlerde geçime dayalı olarak büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığın sürdüğü bilinmektedir. Ancak ilin iklim koşullarının zorlu olması, hayvanlar için yeterli otlak alanlarının olmamasından dolayı yaylacılık devam etmektedir. Ağrı Dağı eteklerinde yaygınlık kazanan yaylacılık faaliyetleri için Korhan Yaylası, Serdanbulak, Sinek, Dahol Yaylaları örnek gösterilebilir. Sadece Iğdır içindeki yaylalara değil il dışına da (Doğubayazıt, Kars, Göle gibi yerleşim alanlarına da) yaylaya çıkıldığı bilinmektedir. Bölgedeki yaylacılık faaliyet alanlarıyla köy yerleşme merkezleri arasındaki mesafe, yer yer büyük farklılıklar göstermektedir. Bu mesafe çok kısa olabildiği gibi bazen çok uzun da olabilmektedir. Bu faktörler özellikle çocukların okul yaşamı açısından birçok olumsuz sonuç doğurabilmektedir. Iğdır İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne yapılan ziyarette özellikle ilçelerde ve köylerde nisan ayından sonra çocukların eğitimlerini bırakarak aileleriyle birlikte yaylalara göç ettiği belirtilmiştir. Çocukların okuldan geri kalmasının önlenmesi için “yayla okulu” adı altında okulların oluşturulması bir çözüm olarak gündeme gelmiştir. Ayrıca eğitimin aksaması dışında yaylalarda su ve yol altyapı sorunları dikkat çekmektedir. Bu sorunlar hijyen, sağlık, barınma gibi alanlarda çeşitli sorunların yaşanmasına sebep olmaktadır. Bu sorunlardan en çok kadınlar ve çocuklar mağdur olmaktadır.

Yapılacak çalışmayla ailelerin yaşam biçimlerinin yaylacılık faaliyetleri bağlamında nasıl şekillendiği, ilde yaylacılığa dair mevcut durumun ortaya konulması ve ihtiyaçların tespit edilmesi hedeflenmektedir.

Tablo 26- Iğdır'da Yaylacılık Faaliyetlerinin Kadın ve Çocuklara Etkileri Araştırması Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve	Iğdır'da Yaylacılık Faaliyetlerinin Kadın ve	Iğdır YDO	01.03.2019 01.10.2019	50.000

Programlama	Çocuklara Etkileri Araştırması			
-------------	-----------------------------------	--	--	--

3.2.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri

a. SSOP Yönetim Faaliyetleri

2019 Yılı Sonuç Odaklı Programlar için hazırlık yılı olarak belirlenmiştir. SOP Yönetim Planlarının oluşturulması ve paydaşlarla iletişimin güçlendirilmesi bu yıl özellikle üzerinde durulacak bir husustur.

SSOP kapsamında ilgili paydaşlarla toplantılar, paydaş iletişim faaliyetleri, kurum ziyaretleri, teknik inceleme ziyaretleri ile SOP konusu bağlamında illerde çalıştaylar yapılacaktır. Bu yolla, sonraki yıllar için eylem planları paydaşlarla ortak oluşturulacaktır. Ajans Çalışma Programı içerisinde yer alan faaliyetlere eylem önerisi sunmanın yanı sıra ilgili diğer kurum ve kuruluşlara da kendi çalışma programları için ilgili SSOP kapsamında eylem önerileri geliştirilecektir.

Tablo 27 – SSOP Yönetim Faaliyetleri Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
İşbirliği ve Koordinasyon Giderleri	SSOP Yönetim Faaliyetleri	ASGEP, YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	100.000

3.2.4.3. Ajans Destekleri

a. SSOP GÜDÜMLÜ Proje Desteği

SSOP GÜDÜMLÜ Proje Desteği kapsamında desteklenecek projeler Yönetim Kurulu tarafından 2014-2023 Bölge Planı'ndaki gelişme eksenlerine ve önceliklere, SSOP içeriğine göre belirlenmekte ve Bakanlığın onayına sunulmaktadır. 2019 yılında bu kapsamda desteklenecek projelere ilişkin Bölgedeki ilgili kurum ve kuruluşlarla görüşmeler devam etmektedir. 2019

Yılı Güdümlü Proje Destek Programı için toplam 6.750.000 TL bütçe tahsis edilmiş olup SSOP için 2.000.000 TL bütçe ayrılması öngörülmektedir.

Tablo 28-SSOP Güdümlü Proje Desteği Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	SSOP Güdümlü Proje Desteği	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	2.000.000

b. SSOP Fizibilite Destek Programı

Ajans, Bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, Bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin nlenmesine, Bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verecektir. Hedef grubunda kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlar yer almaktadır. Toplamda 1.000.000 TL bütçe ayrılmış olup 350.000 TL'lik kısmı Sosyal SOP kapsamında öncelik verilmek suretiyle verilecektir.

Tablo 29 – SSOP Fizibilite Destek Programı Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	SSOP Fizibilite Destek Programı	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	350.000

c. SSOP Teknik Destek Programı

Teknik Destek kapsamında Bölgedeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı yaşadıkları konularda destek sağlanması amaçlanmaktadır. Bu faaliyet kapsamında özellikle, Bölgedeki kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının, plan, program ve proje hazırlanmasına katkı ve danışmanlık sağlama; uluslararası ilişkiler kurma becerisi kazandırma

gibi insan kaynakları ile idari kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik destekler sağlanacaktır. Teknik Destek faaliyetlerine ilişkin başvurular mevzuat gereği ikişer aylık dönemler halinde alınacaktır. 2019 Yılı Teknik Destek Programı için toplam 700.000 TL ayrılmış olup Sosyal SOP kapsamında 250.000 TL bütçe ayrılmıştır.

Tablo 30 – SSOP Teknik Destek Programı Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	SSOP Teknik Destek Programı	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	250.000

d. SSOP Mali Destek Programları

Ajans; kadın ve gençlerin sosyal imkanlara erişimlerinin sağlanması, beşeri sermayenin geliştirilmesi ve yaşam kalitelerinin artırılmasına yönelik kamu kurumlarına proje teklif çağrısı yöntemiyle mali destek programını uygulayacaktır.

Tablo 31 – SSOP Mali Destek Programı Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	SSOP Mali Destek Programı	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	1.500.000

e. SSOP Proje Atölyesi

Ajans olarak Bölgedeki paydaşlarımızın proje fikri üretme, proje yazma, geliştirme ve uygulama kapasitelerinin artırılmasına yönelik bugüne değin birçok çalışma yapılmıştır. SSOP Proje Atölyesi kadınlar ve gençlerin sosyal hayata aktif bir şekilde katılımlarının artırılması, kadınların toplumsal statüsünün geliştirilmesi ve istihdam edilebilirliklerinin

artırılması amacıyla yeni projeler üretmek ve farklı fikirler arasında sinerji oluşturmak amacıyla toplanacaktır.

Kadınlar ve Gençlerin Yaşam Şartlarının İyileştirilmesi Sonuç Odaklı Programı'nı (SSOP) paydaşlarımıza anlatmak, paydaşlarımızı ortak amaç etrafında birleştirmek amacıyla kendilerinin belirttikleri sonuç odaklı program irtibat kişilerinden bir liste oluşturulmuştur. Yılda dört defa düzenlenecek olan SSOP Proje Atölyesi etkinliğine katılacakları teyidi alınmıştır. Aynı zamanda bu kişilerden kurumlarının SSOP ile ilişkili faaliyetleri hakkında periyodik olarak bilgi alınabilecektir. Proje Atölyesinde paydaşlar Sonuç Odaklı Programlar çerçevesindeki proje fikirlerini birbirleriyle paylaşıp geliştirme imkanı bulabilecektir. Bunun yanı sıra atölye çalışmasında proje fikirlerini değerlendirebilecekleri farklı hibe ve destek kaynaklarını ajans personeline danışarak öğrenebileceklerdir.

SSOP Proje Atölyesi'ne, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri, Belediyelerin ilgili personelleri, Valilikler, İŞKUR, Emniyet Müdürlükleri ve Jandarma Komutanlıkları, ilgili STK'lar, bölge üniversitelerinden ilgili akademisyenler, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, TSO'ların vd. ilgili kurumların ilgili personelleri davet edilecektir.

Tablo 32 – SSOP Proje Atölyesi Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	SSOP Proje Atölyesi	ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	1.000

3.2.5.Projeler

3.2.6. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Faaliyetler 6 aylık dönemler itibariyle belirlenmiştir.

Tablo 33 - SSOP Program Süresi

Alt Bileşen	Tür	Dönem
Iğdır'da Yaylacılık Faaliyetlerinin Kadın ve Çocuklara Etkileri Araştırması	Araştırma, Analiz ve Programlama	2019/1-2019/2
SSOP Yönetim Faaliyetleri	İşbirliği ve Koordinasyon	2019/1-2019/2
SSOP Teknik Destek	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
SSOP Fizibilite Desteği	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
SSOP Güdümlü Proje Desteği	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
SSOP Mali Destek Programı	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
SSOP Proje Atölyesi	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2

3.2.7. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

SSOP'un uygulanma sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonun sağlanmasından, Serhat Kalkınma Ajansı Araştırma, Strateji Geliştirme ve Planlama Birimi (ASGEP) sorumludur. ASGEP, SSOP kapsamında kurulacak ve düzenli olarak toplanacak tüm kurul ve komitelerin sekreteryasını yürütecektir.

Ajans içinde SSOP Komisyonu kurulmuştur. SSOP Komisyonu üyeleri ASGEP Birim Başkanı, Ağrı YDO Koordinatörü, Iğdır YDO Koordinatöründen mütevellittir. Ajans Genel Sekreteri, ASGEP Birim Başkanı ve SSOP Komisyonu üyeleri kurulacak tüm kurul ve komitelerin doğal üyesidir. SSOP kapsamında sorumlu ve ilgili kurum / kuruluşlar ile koordinasyon, kurulacak kurul ve komiteler aracılığıyla sağlanacaktır.

SOP kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, her Yönetim Kurulu Toplantısı'nda "İki Toplantı Arası Faaliyetler" gündem maddesi kapsamında, Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılacaktır.

3.2.8. İzleme ve Değerlendirme

SSOP Komisyonu;

-SSOP Kapsamında Ajans ve diğer kurumlar tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izlenmesi ve değerlendirilmesinden,

-SSOP Dönemsel İlerleme Raporlarının ve SSOP Kapanış Raporunun hazırlanmasından sorumludur. Benzer şekilde, SSOP Yönetim Planı'nda gerekli revizyonlar da SSOP Komisyonu koordinasyonunda gerçekleştirilir ve gerektiğinde onaya sunulur.

Serhat Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu dönemsel başkanlığına bağlı olarak sorumlu Vali Yardımcısının başkanlığında, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürleri, Milli Eğitim İl Müdürleri, İl Emniyet Müdürleri ve Ajans Genel Sekreterinden oluşan on dört kişilik *SSOP Yönetim Komitesi* oluşturulacaktır. 6 aylık dönemlerde SSOP Yönetim Komitesi Toplantısı yapılarak programın ilerlemesi, varsa yaşanan sıkıntılar ve bunlara dair çözüm önerileri ortaya konacaktır. İl içinden talep edilmesi ve SSOP Yönetim Komitesinin onaylaması durumunda SSOP Yönetim Komitesine yeni üyeler alınacaktır. SSOP Yönetim Komitesi'nin isteği doğrultusunda SSOP kapsamında işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar da SSOP Yönetim Komitesi toplantısına katılacak ve fikir bildirebileceklerdir.

Aynı zamanda ASGEP, 3 aylık dönemlerde bütün birimlerin katılımıyla Ajans içi koordinasyon toplantıları gerçekleştirecektir. SSOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek Mali Destek Programının uygulanmasından Program Yönetimi Birimi (PYB), izlenmesinden ve değerlendirilmesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB) sorumludur.

3.3.YÖRESEL ÜRÜNLERİN TİCARİ DEĞERLERİNİN ARTIRILMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (YSOP)

3.3.1.Amaç

Yöresel Ürünlerin Ticari Değerlerinin Artırılması Sonuç Odaklı Programı (YSOP), Girişimcilik Altyapısı ve Kültürünün Geliştirilmesi (ST-8), Yöresel Ürünlerin Markalaştırılması (ST-9) stratejik tercihlerine dayanarak oluşturulmuştur.

Yöresel Ürünlerin Ticari Değerlerinin Artırılması SOP:

Genel Amaç (YGA): Bölgenin zengin yöresel ürünlerini tanıtımını sağlamak ve ticari değerlerini artırmak.

Özel Amaç 1 (YÖA-1): Yöresel ürün üreten ve pazarlamasını yapan işletmelerin insan kaynakları kapasitesinin güçlendirilmesi ve hizmet kalitesinin artırılması.

Özel Amaç 2 (YÖA-2): Yöresel gıda ürünlerinin üretim ve tanıtım-pazarlama altyapılarını iyileştirmek.

Özel Amaç 3 (YÖA-3): Yöresel, yenilikçi hediyelik eşya ve ürünlerin üretimini teşvik etmek.

Özel Amaç 4 (YÖA-4): Yöresel ürünlerin markalaşma süreçlerine, farkındalık düzeyinin artırılmasına ve yenilikçiliğe destek vermek.

Özel Amaç 5 (YÖA-5): Yöresel ürünlerin üretim ve pazarlanmasında kadın ve/veya genç girişimcileri desteklemek.

3.3.2.Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Yöresel Ürünlerin Ticari Değerlerinin Artırılması Sonuç Odaklı Programı (YSOP), Rekabet Edebilirlik Gelişme Eksenine dayalı olarak oluşturulmuştur. TRA2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı Gelişme Eksen 4: Rekabet Edebilirlik gelişme ekseninin ana amacı; tarım, turizm, imalat sanayi, dış ticaret sektörlerindeki altyapı problemlerinin giderilerek bölgeye katma değer sağlayacak projelerin hayata geçirilmesi ve girişimcilik kültürünün geliştirilmesidir.

Bölgemizde bal ve arı ürünleri, süt ve süt ürünleri, et ve et ürünleri olarak bilinirliği yüksek yöresel gıda ürünlerimiz mevcuttur. Yöresel gıda ürünlerinin yanı sıra obsidiyen taşı, Damal Bebeği, Tuzluca Tuz Mağarası tuzu, halı ve kilim vd. yöresel ürünlerin de ticari değerlerinin artırılması yoluyla bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sunması beklenmektedir. Ancak, tek başına bilinirlik doğru stratejilerle ekonomik ve sosyal faydalar elde etmek açısından yeterli bir unsur değildir. Bölgedeki yöresel ürün potansiyelinin harekete geçirilmesi için sektöre birçok açıdan destek olunmalıdır. Altyapısal eksiklikler giderilmeli, insan kaynaklarının farkındalık düzeyleri ve mesleki eğitimlerine destek olunmalıdır. Bunun yanı sıra uygun pazarlama stratejileri ortaya konulmalı, paydaşlar arasında birlikte iş yapma kültürünü yerleştirme amaçlanmalıdır.

Bu SOP hazırlanmadan önce TRA2 Bölgesi yöresel ürün üreticileri ile yüzyüze görüşmeler ve toplantılar yapılmıştır. Ayrıca TRA2 Bölgesi Yöresel Ürünlerin Pazarlama Stratejileri Raporu hazırlanmaktadır. Yaptığımız çalışmalarda yöresel ürünlerin doğru pazarlama stratejileri ile

tüketicieye ulaştırılması, bunlardan elde edilecek ekonomik ve sosyal faydanın maksimize edilmesi, kadın emeği yoğun olan sektörde kadın girişimciliğinin artırılmasına özel önem verilmesi gerekleri ortaya çıkmıştır. Yöresel Ürünlerin Ticari Değerlerinin Artırılması SOP diğer iki sonuç odaklı programla birbirini güçlendirici etkiler taşımaktadır. Bu SOP, hem turizm gelirlerinin artırılmasına katkı sağlayacak hem de yöresel ürün üretiminde başat aktör olan kadınların girişimlerini destekleyerek Kadınlar ve Gençlerin Yaşam Şartlarının İyileştirilmesi Sonuç Odaklı Programı'na katkı sağlayacaktır. Ayrıca yöresel ürünlerin üretim ve pazarlanmasında genç girişimciliğini destekleyerek yoğunluklu olarak kırsalda yaşıyan gençleri bölgede tutundurabilir ve Bölge dışına göçü engellemeye katkı sağlayabilir.

3.3.3.Sonuç ve Çıktı Hedefleri

YSOP kapsamında 2019 yılında yapılacak faaliyetlere ilişkin çıktılar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 34 – Yöresel SOP (YSOP) Çıktı Göstergeleri

İlgili Özel Amaç	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1,2	Araştırma, Analiz ve Programlama	YSOP Proje Atölyesi	Adet	4	Katılımcı Listeleri
1,2	Tanıtım ve Yatırım Destek	Gerçekleştirilen Tanıtım Turu Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
1,2	Tanıtım ve Yatırım Destek	Gurme Tanıtım Turu Kapsamında Bölgeyi Ziyaret Eden kişi Sayısı	Kişi	20	Katılımcı Listesi
1,2	Tanıtım ve Yatırım Destek	Organizasyonlar Kapsamında Bölgeyi Ziyaret	Kişi	250	Katılımcı Listesi

		Eden Kişi Sayısı			
1,2	Tanıtım ve Yatırım Destek	Katılım Gerçekleşen Yurtiçi Fuar Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
1,2	Tanıtım ve Yatırım Destek	Katılım Gerçekleşen Yurtdışı Fuar Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
2	İşbirliği ve Koordinasyon	Gerçekleştirilen Eğitim Sayısı	Adet	5	Ajans faaliyet Raporu
2	İşbirliği ve Koordinasyon	Gerçekleştirilen Eğitimlere Katılanların Sayısı	Kişi	200	Katılımcı Listeleri
2,3,4,5	Ajans Destekleri	Uygulanan Mali Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
2,3,4	Ajans Destekleri	Uygulanan Fizibilite Desteği Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
1, 2	Ajans Destekleri	Uygulanan Teknik Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
1, 2	Ajans Destekleri	Teknik Destek Kapsamında Eğitim Verilen Kişi Sayısı	Kişi	200	Ajans Faaliyet Raporu

2,3,4,5	Ajans Destekleri	Uygulanan Güdümlü Proje Desteği	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
2,4	Araştırma, Analiz ve Programlama	Araştırma Raporu Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
1,2,4	Projeler	Uygulanan AB Projesi Sayısı	Adet	1	Proje Dokümanları

Tablo 35 – Yöresel SOP (YSOP) Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	lm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
5	Coğrafi işaretili ürün sayısının artırılması	Adet	2	Coğrafi İşaret Belgeleri
4	Yöresel yenilikçi hediyelik eşya ürünlerinin artırılması	Adet	2	Mali Destek ve Fizibilite Desteği Program Raporları
1,4,5	Yöresel rn üreticilerine mali destek verilmesi	Adet	8	Mali Destek Programı Desteklenen Projeler Listesi

2	Yöresel ürün üreticilerine teknik destek verilmesi	Adet	6	Teknik Destek Programı Desteklenen Projeler Listesi
---	--	------	---	---

Tablo 36- YSOP Faaliyetleri

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yöresel Ürünler Şenliği Organizasyonu	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	200.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	TRA2 Gurme Tanıtım Turu	ASGEP, YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	50.000
Tanıtım ve Yatırım Destek	YSOP Yurtiçi ve Yurtdışı Fuarlar, Tanıtım Günleri ve Teknik İnceleme Ziyaretleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	290.000
Araştırma, Analiz ve Programlama	Ardahan ve Kars'ta Kaşar Peyniri Üreten İşletmelerin Analizi	Ardahan, Kars YDO	01.01.2019 31.12.2019	20.000
Araştırma, Analiz ve Programlama	TRA2 Bölgesi Endemik Bitkilerinin Araştırılması Çalışması	YDO'lar, ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	225.000
İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri	YSOP Yönetim Faaliyetleri	ASGEP, YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	100.000
Ajans Destekleri	YSOP Güdümlü Projesi	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	1.750.000

Ajans Destekleri	YSOP Fizibilite Desteği	PYB- İDB	01.01.2019 31.12.2019	300.000
Ajans Destekleri	YSOP Teknik Destek	PYB -İDB	01.01.2019 31.12.2019	250.000
Ajans Destekleri	YSOP Mali Destek Programı	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	1.500.000
Ajans Destekleri	YSOP Proje Atölyesi	ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	1.000
Projeler	TRA2 Bölgesi'nde Süt Ürünleri Kümelenmesini Canlandırma ve Kars'ta Peynir Altı Suyu İşleme Tesisinin Kurulması Projesi	PYB	01.01.2019 31.12.2019	128.000
TOPLAM				4.814.000 TL

3.3.4.Proje ve Faaliyetler

3.3.4.1.Tanıtım ve Yatırım Destek

a. TRA2 Gurme Tanıtım Turu

TRA2 Bölgesi yöresel gıda ürünleri potansiyeli oldukça yüksek bir bölgedir. Günümüzde yöresel ürünlere ilgi artmaktadır. Bu ilginin artmasında medyada etkin rol oynayan gurmelerin, seyahatseverlerin, ünlü aşçıların etkisi büyüktür. Ulusal ve uluslararası tanınırlığı yüksek bu kişilere, TRA2 Bölgesi yöresel gıda ürünlerinin tanıtımının yaptırılması amaçlanmaktadır.

Tablo 37– TRA2 Gurme Tanıtım Turu Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Tanıtım ve Yatırım Destek	TRA2 Gurme Tanıtım Turu	YDO'lar, ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	50.000

b. Yöresel Ürünler Şenliği Organizasyonu

TRA2 Bölgesi'nin temel geçim kaynaklarından olan tarım ve hayvancılığın ulusal çapta tanıtımının yapılabilmesi amacıyla Bölgemizde üretilen kaz, peynir, bal, kayısı ve elma gibi yöresel ürünlere yönelik şenliklerin Bölge illerinde yapılması planlanmaktadır. Yapılması planlanan etkinlikler:

- *Anadolu Peynirleri Kars'ta Buluşuyor Etkinliği:* Etkinliğe tüm Türkiye'den peynir üreticileri davet edilecek, hem onların hem de Bölge üreticilerinin ürünleri sergilenecektir. Bu sayede yöresel ürün potansiyelinin ve çeşitlerinin gelecek nesillere ulaştırılması, topluma tanıtılması ve yöresel ürün çeşitliliğine yönelik farkındalığın artırılması hedeflenmektedir.
- *3. Ağrı Balı Festivali:* 2017 ve 2018 yıllarında gerçekleşen birinci ve ikinci Ağrı Balı Festivallerinin 2019 yılında da üçüncüsünün gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Festivalin Ağrı Valiliği ile işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
- *Ardahan 19. Ulusal Kültür ve Bal Festivali:* Ardahan ilinde arıcılık büyükbaş hayvancılıktan sonra en önemli geçim kaynağı olarak görülmektedir. Kafkas Arı Irkına ev sahipliği yapan Ardahan, balı en doğal haliyle üretmektedir. 2017 yılında Ardahan Çiçek Balı Coğrafi İşaretinin alınmasının ardından Türkiye genelinde tanınırlığı ve bilinirliği artmıştır. Ardahan Çiçek Balı için 2000 yılından itibaren her yıl Ağustos ayında "Ardahan Ulusal Kültür ve Bal Festivali" düzenlenmektedir. Ardahan Belediyesi ile işbirliği halinde 2019 yılında ondokuzuncusu düzenlenecektir.
- *Ardahan Kaşar Festivali:* Ardahan Kaşarının 2019 yılında ilk defa Ardahan Kaşar Festivali adı ile tanıtılması planlanmaktadır. Festival, Ardahan Ticaret ve Sanayi

Odası işbirliği ile yapılacaktır. Festival ile birlikte Ardahan kaşar peynirinin bilinirliği artacak, Bölgeye festival için şehirdışından ve yurtdışından turistler katılım sağlayacaktır.

Sonuç olarak, tüm bu etkinlikler ile yöresel ürünler konusunda bilinç ve farkındalık düzeyinin yerelde artırılması hedeflenmektedir. Yöresel ürünlerin yerelde farkındalığı artarken tanınırlık ve bilinirlik artırıcı festivaller düzenlenerek sektöre pazarlama açısından katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Tablo 38– Yöresel Ürünler Şenliği Organizasyonu Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yöresel Ürünler Şenliği Organizasyonu	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	200.000

c. Yurtiçi ve Yurtdışı Fuarlar, Tanıtım Günleri ve Teknik İnceleme Ziyaretleri

2019 yılında yurtiçinde TRA2 Bölgesi'nin coğrafi işaretli ürünlerinden olan Kars Kaşar Peyniri, Kars Balı, Ardahan Balı, Iğdır Kayısı ile coğrafi işaretli ürün başvurusu yapılan Ağrı Balı gibi yöresel ürünlerin ulusal ve uluslararası platformlarda tanıtım ve pazarlamasının yapılması amacıyla, bu ürünleri üreten paydaşlarımızla birlikte ülkemizin çeşitli illerinde düzenlenecek olan gıda fuarlarına katılım sağlanması planlanmaktadır. Bu kapsamda; Bursa'da düzenlenecek olan Gıda ve Sağlıklı Beslenme Fuarı'na, Antalya'da düzenlenecek olan YÖREX Fuarı'na, İstanbul Peynir Festivali ve Helal Gıda Fuarı'na (Halal Expo) katılım sağlanacaktır. Bu tür etkinlikler vasıtasıyla Bölgedeki yöresel ürün üreticilerinin, birlik temsilcilerinin ve diğer ilgili paydaşların Ajans stantlarından faydalanarak ürünlerin tanıtımını yapmasının yanı sıra iş bağlantıları kurmaları ve sektördeki güncel gelişmeleri takip etmeleri hedeflenmektedir. Fuarlar dışında, Ankara, İstanbul, Bursa gibi büyükşehirlerde TRA2 Bölgesi illeri için düzenlenecek tanıtım günlerine katılım sağlanarak Bölgenin yöresel ürünlerinin tanıtımı yapılacaktır. Ayrıca, gerek görülmesi durumunda, yöresel ürünlerin tanıtım, satış ve pazarlamasının daha sağlıklı

yapılabilmesi için yöresel ürün pazarlaması konusunda deneyimli bir veya iki kooperatif, birlik veya şirketin ziyaret edilmesi planlanmaktadır.

Ayrıca 2019 yılı içerisinde bölgemizin yöresel ürünlerinden Kars Kaşarı ve Gravyeri ile Bölge ballarının tanıtım ve pazarlamasının yapılması amacıyla Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki Gulffood Dubai 2019 Fuarı'na Bölgedeki paydaşlarla birlikte katılım sağlanması hedeflenmektedir.

Tablo 39– YSOP Yurtiçi ve Yurtdışı Fuarları, Tanıtım Günleri ve Teknik İnceleme Ziyaretleri

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Tanıtım ve Yatırım Destek	YSOP Yurtiçi ve Yurtdışı Fuarları, Tanıtım Günleri ve Teknik İnceleme Ziyaretleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	290.000

3.3.4.2. Araştırma, Analiz ve Programlama

a. Ardahan ve Kars'ta Kaşar Peyniri Üreten İşletmelerin Analizi

Ardahan ve Kars'ta en önemli imalat sanayi olan süt işleme tesislerinin (Kaşar Peyniri Üreticilerinin) güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koymak ve rekabetçilik kapasitesini tespit etmek amacıyla analiz yapılacaktır. Ardahan ve Kars illerinde yer alan işletmelerin marka, insan kaynakları, teknoloji, toplam kalite yönetimi gibi konularda tam sayım analizinin yapılması, ilgili faktörlerin işletmelerin gelir, pazar büyüklüğü ile ilişkisinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma ile sektörün gelişmesi için başta Ajans olmak üzere tüm paydaşlara bir yol haritası oluşturulması hedeflenmektedir. Çalışma sonuçları başta Ardahan ve Kars Ticaret ve Sanayi Odaları olmak üzere sektör işletmeleri, Organize Sanayi Bölgesi Müdürlükleri, Ardahan Üniversitesi ve Kafkas Üniversitesi'nin yanı sıra diğer paydaşlar ile paylaşılacaktır. Rapor hazırlama sürecinde Kamu Üniversite Sanayi İşbirliği Kurulu üyeleri, Ardahan ve Kars Ticaret ve Sanayi Odaları ve sektör işletmeleri ile işbirliği yapılacaktır. Çalışmanın Ardahan ve Kars Yatırım Destek Ofisi personeli eliyle gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Rapor kapsamında sektördeki paydaşlar ile yüz yüze görüşme, odak grup

toplantısı ve sahada ilgili paydaşlar ile anket çalışması yapılacaktır. Bu anketlerden çıkan bazı sonuçlara göre sektördeki tüm paydaşlar ve işletmeler ile odak grup toplantısı düzenlenecektir.

Tablo 40 - Ardahan ve Kars'ta Kaşar Peyniri Üreten İşletmelerin Analizi Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	Ardahan ve Kars'ta Kaşar Peyniri Üreten İşletmelerin Analizi	Ardahan, Kars YDO	01.01.2019 31.12.2019	20.000

b. TRA2 Bölgesi Endemik Bitkilerinin Araştırılması Çalışması

TRA2 Bölgesi endemik bitkilerinin araştırılması suretiyle Bölgenin zengin bitki çeşitliliğinin ortaya çıkarılması sağlanacak, bölgeye özgü bitkiler, bu bitkilerin yetiştiği alanlar, bunların mevcut ve potansiyel kullanım alanları ve kullanım şekilleri araştırılacaktır. Mevcut durumu gözler önüne seren bölgesel araştırma raporunun haricinde “Ağrı İli Ballı Bitkiler Araştırma Raporu” çıkarılacaktır.

Sonuçta bu çalışma kapsamında iki adet rapor ortaya çıkarılacaktır:

1. TRA2 Bölgesi Endemik Bitkiler Araştırma Raporu
2. Ağrı İli Ballı Bitkiler Araştırma Raporu

Ağrı ili bal potansiyelinin ortaya çıkarılmasına yönelik çalışmalara 2017 yılında başlanmıştır. 2017 ve 2018 yıllarında Ajans ve ilgili kurumların işbirliği ile I. ve II. Ağrı Balı Festivalleri düzenlenmiştir. 2018 yılında Ağrı İli Balı Potansiyelinin Araştırılması çalışmasına başlanmış olup çalışmanın 2019 yılında tamamlanması planlanmaktadır. Söz konusu çalışmalar, balın potansiyelini ortaya çıkaracak, ulusal ve uluslararası alanda tanıtımına katkı sunacaktır. Bu çalışmaların önemli bir aşaması, balın coğrafi işaretinin alınmasına yönelik tedbir ve faaliyetleri hayata geçirmektir. Bu kapsamda 2019 yılında bal analizlerine altlık teşkil edecek bitki türlerinin araştırılarak analiz edilmesi amacıyla Ağrı İli Ballı Bitkilerinin Araştırılması Raporu hazırlanacaktır. Çalışma sürecinde başta Ağrı Valiliği, Ağrı Tarım ve Orman İl

Müdürlüğü ile Ağrı Arı Yetiştiricileri Birliği olmak üzere sektörle ilgili kurum, kuruluş ve STK'lar ile işbirliği yapılacaktır.

Tablo 41 - TRA2 Bölgesi Endemik Bitkilerinin Araştırılması Çalışması Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	TRA2 Bölgesi Endemik Bitkilerinin Araştırılması Çalışması	YDO'lar, ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	225.000

3.3.4.3.İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri

a. YSOP Yönetim Faaliyetleri

2019 Yılı Sonuç Odaklı Programlar için hazırlık yılı olarak belirlenmiştir. SOP Yönetim Planlarının oluşturulması ve paydaşlarla iletişimin güçlendirilmesi bu yıl özellikle üzerinde durulacak bir husustur.

YSOP kapsamında ilgili paydaşlarla toplantılar, paydaş iletişim faaliyetleri, kurum ziyaretleri, teknik inceleme ziyaretleri ile SOP konusu bağlamında illerde çalıştaylar yapılacaktır. Bu yolla, sonraki yıllar için eylem planları paydaşlarla ortak oluşturulacaktır. Ajans Çalışma Programı içerisinde yer alan faaliyetlere eylem önerisi sunmanın yanı sıra ilgili diğer kurum ve kuruluşlara da kendi çalışma programları için ilgili SOP kapsamında eylem önerileri geliştirilecektir.

Tablo 42 – YSOP Yönetim Faaliyetleri Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
İşbirliği ve Koordinasyon Giderleri	YSOP Yönetim Faaliyetleri	YDO'lar, ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	100.000

3.3.4.4. Ajans Destekleri

a. YSOP GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ

Güdümlü Proje Desteği kapsamında desteklenecek projeler Yönetim Kurulu tarafından Bölge Planındaki gelişme eksenlerine ve önceliklere, YSOP içeriğine göre belirlenmekte ve Bakanlığın onayına sunulmaktadır. 2019 yılında bu kapsamda desteklenecek projelere ilişkin Bölgedeki ilgili kurum ve kuruluşlarla görüşmeler devam etmektedir. 2019 Yılı Güdümlü Proje Destek Programı için toplam 6.750.000 TL bütçe tahsis edilmiş olup YSOP Güdümlü Projesi için 1.750.000 TL bütçe ayrılması öngörülmektedir.

Tablo 43- YSOP Güdümlü Proje Desteği Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	YSOP Güdümlü Proje Desteği	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	1.750.000

b. YSOP FİZİBİLİTE DESTEK PROGRAMI

Ajans, Bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, Bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, Bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verecektir. Hedef grubunda kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlar yer almaktadır. Toplamda Fizibilite Destek Programına 1.000.000 TL bütçe ayrılmış olup 300.000 TL'lik kısmı Yöresel SOP kapsamında öncelik verilmek suretiyle verilecektir.

Tablo 44 –YSOP Fizibilite Destek Programı Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	YSOP Fizibilite Destek Programı	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	300.000

c. YSOP Teknik Destek Programı

Teknik Destek Programı kapsamında Bölgedeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı yaşadıkları konularda destek sağlanması amaçlanmaktadır. Bu faaliyet kapsamında özellikle, Bölgedeki kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının, plan, program ve proje hazırlanmasına katkı ve danışmanlık sağlama; uluslararası ilişkiler kurma becerisi kazandırma gibi insan kaynakları ile idari kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik destekler sağlanacaktır. Teknik destek faaliyetlerine ilişkin başvurular mevzuat gereği ikişer aylık dönemler halinde alınacak olup 2019 yılı Teknik Destek Programı için toplam 700.000 TL ayrılmış olup Yöresel SOP kapsamında 250.000 TL bütçe ayrılmıştır.

Tablo 45 –YSOP Teknik Destek Programı Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	YSOP Teknik Destek Programı	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	250.000

d. YSOP Mali Destek Programı

Ajans; bölgeye özgü yerel ürünlerin turizme kazandırılması ve pazarlanabilirliğinin artırılmasına yönelik proje teklif çağrısı yöntemiyle mali destek programına çıkılacaktır. Hedef grubunda Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ) ve kamu kurumları bulunan destek programlarının toplam bütçesinin 1.500.000 TL olması planlanmaktadır.

Tablo 46– YSOP Mali Destek Programı Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	YSOP Mali Destek Programı	PYB-İDB	01.01.2019 31.12.2019	1.500.000 TL

e. YSOP Proje Atölyesi

Ajans olarak Bölgedeki paydaşlarımızın proje fikri üretme, proje yazma, geliştirme ve uygulama kapasitelerinin artırılmasına yönelik bugüne değin birçok çalışma yapılmıştır. YSOP Proje Atölyesi, Sonuç Odaklı Program konularıyla ilişkili yeni projeler üretmek ve farklı fikirler arasında sinerji oluşturmak amacıyla düzenlenecektir. Sonuç Odaklı Programlarımızı paydaşlarımıza anlatmak, paydaşlarımızı ortak amaç etrafında birleştirmek amacıyla kendilerinin belirttikleri sonuç odaklı program irtibat kişilerinden bir liste oluşturulmuş olup yılda dört defa düzenlenecek olan YSOP Proje Atölyesi etkinliğine katılacakları teyidi alınmıştır. Aynı zamanda bu kişilerden kurumlarının Sonuç Odaklı Programlarımız ile ilişkili faaliyetleri hakkında periyodik olarak bilgi alınabilecektir. YSOP Proje Atölyesinde paydaşlar Sonuç Odaklı Programlar çerçevesindeki proje fikirlerini birbirleriyle paylaşıp geliştirme imkanı bulabilecektir. Bunun yanı sıra atölye çalışmasında proje fikirlerini değerlendirebilecekleri hibe ve destek kaynaklarını ajans personeline danışarak öğrenebileceklerdir.

YSOP Proje Atölyesi yöresel ürünler ile ilişkili konularda faaliyet gösteren, bu hususlarda destek veren, proje üretme ve uygulama kapasitesi bulunan her türlü paydaşın katılımına açık olarak tasarlanmıştır. Bölgede bulunan Arıcı Birlikleri, Süt Üretici Birlikleri, Peynir Üreticileri Birlikleri, köy dernekleri, kamu kurum ve kuruluşlarının ilgili personelleri, yöresel hediyelik eşya yapımı ve satışı ile ilgili kişiler, üniversitelerin ilgili bölümlerinden temsilciler, yöresel ürün üreticilerinden özel sektör temsilcileri YSOP Proje Atölyesi çalışmalarına davet edileceklerdir.

Tablo 47 – YSOP Proje Atölyesi Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Destekleri	YSOP Proje Atölyesi	ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	1.000

3.3.5. Projeler

a. TRA2 Bölgesi'nde Süt Ürünleri Kümelenmesini Canlandırma ve Kars'ta Peynir Altı Suyu İşleme Tesisinin Kurulması Projesi

Bu projenin amacı TRA2 Bölgesi'nde süt ürünleri sektöründe faaliyet gösteren peynir üreticilerinin maliyetlerinin düşürülerek rekabet güçlerinin artırılması ve Bölgede süt ürünleri kümesinin oluşturulmasıdır.

Projenin tamamlanması ile birlikte aşağıdaki çıktıların elde edilmesi öngörülmektedir:

- 1) Saatlik üretim kapasitesi 20 ton olan bir adet peynir altı suyu işleme tesisinin kurulması.
- 2) Sektörde faaliyet gösteren en az 55 üreticiye pazarlama, markalaşma, finansal yönetim vb. alanlarda eğitim verilmesi.

Projeden beklenen sonuçlar ise aşağıda listelenmiştir:

- 1) TRA2 Bölgesi'nde faaliyet gösteren peynir üreticilerinin rekabet gücünün artırılması.
- 2) Süt ürünleri sektöründe bir küme oluşması.
- 3) Kars kaşarının markalaşmasının sağlanması.

Program otoritesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'dır. Söz konusu projenin yürütülmesinden Program Geliştirme ve Program Yönetim Birimi sorumlu olacaktır. Proje kapsamında gerçekleştirilecek tüm faaliyetlerde proje başvuru sahibi olan Kars Valiliği ile işbirliği yapılacaktır. Aynı zamanda Ardahan Valiliği, Kars İl Özel İdaresi, Ardahan Üniversitesi, Kafkas Üniversitesi, Kars Ticaret ve Sanayi Odası, Kars Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, Ardahan Ticaret ve Sanayi Odası ve Ardahan Tarım ve Orman İl Müdürlüğü ile işbirliği yapılacaktır.

TRA2 Bölgesi'nde Süt Ürünleri Kümelenmesini Canlandırma ve Kars'ta Peynir Altı Suyu İşleme Tesisinin Kurulması Projesi'nde planlanan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için gerekli hazırlıklar tamamlanmıştır. Projenin AB Delegasyonuna resmi sunumunun yapılabilmesi için gerekli dokümanlar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkililerine ulaştırılmıştır. 2019 yılı içerisinde proje kapsamındaki mal alımı ve teknik yardım işlerinin ihaleleri gerçekleştirilecek olup yılın dördüncü çeyreğinde uygulama safhasına geçilmesi planlanmaktadır.

Tablo 48 - TRA2 Bölgesi'nde Süt Ürünleri Kümelenmesini Canlandırma ve Kars'ta Peynir Altı Suyu İşleme Tesisinin Kurulması Projesi Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Projeler	TRA2 Bölgesi'nde Süt Ürünleri Kümelenmesini Canlandırma ve Kars'ta Peynir Altı Suyu İşleme Tesisinin Kurulması Projesi	PYB	01.01.2019 31.12.2019	128.000

3.3.6. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Faaliyetler 6 aylık dönemler itibariyle belirlenmiştir.

Tablo 49 - YSOP Program Süresi

Alt Bileşen	Tür	Dönem
Yöresel Ürünler Şenliği Organizasyonu	Tanıtım ve Yatırım Çekme	2019/1-2019/2
TRA2 Gurme Tanıtım Turu	Tanıtım ve Yatırım Çekme	2019/1-2019/2
YSOP Yurtiçi ve Yurtdışı Fuarlar, Tanıtım Günleri ve Teknik İnceleme Ziyaretleri	Tanıtım ve Yatırım Çekme	2019/1-2019/2
Ardahan ve Kars'ta Kaşar Peyniri Üreten İşletmelerin Analizi	Araştırma, Analiz ve Programlama	2019/1-2019/2
TRA2 Bölgesi Endemik Bitkilerinin Araştırılması Çalışması	Araştırma, Analiz ve Programlama	2019/1-2019/2

YSOP Yönetim Faaliyetleri	İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri	2019/1-2019/2
YSOP Teknik Destek Programı	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
YSOP Fizibilite Desteği	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
YSOP Güdümlü Proje Desteği	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
YSOP Mali Destek Programı	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
YSOP Proje Atölyesi	Ajans Destekleri	2019/1-2019/2
TRA2 Bölgesi'nde Süt Ürünleri Kümelenmesini Canlandırma ve Kars'ta Peynir Altı Suyu İşleme Tesisinin Kurulması Projesi	Projeler	2019/1-2019/2

3.3.7. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

YSOP'un uygulanma sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonun sağlanmasından, Serhat Kalkınma Ajansı Araştırma, Strateji Geliştirme ve Planlama Birimi (ASGEP) sorumludur. ASGEP, YSOP kapsamında kurulacak ve düzenli olarak toplanacak tüm kurul ve komitelerin sekretaryasını yürütecektir.

Ajans içinde YSOP Komisyonu kurulmuştur. YSOP Komisyonu üyeleri ASGEP Birim Başkanı, Ardahan YDO Koordinatörü, Iğdır YDO Koordinatöründen mütevellittir. Ajans Genel Sekreteri, ASGEP Birim Başkanı ve YSOP Komisyonu üyeleri kurulacak tüm kurul ve komitelerin doğal üyesidir. YSOP kapsamında sorumlu ve ilgili kurum / kuruluşlar ile koordinasyon, kurulacak kurul ve komiteler aracılığıyla sağlanacaktır.

SOP kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, her Yönetim Kurulu Toplantısı'nda "İki Toplantı Arası Faaliyetler" gündem maddesi kapsamında, Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılacaktır.

3.3.8. İzleme ve Değerlendirme

YSOP Komisyonu;

-YSOP Kapsamında Ajans ve diğer kurumlar tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izlenmesi ve değerlendirilmesinden,

-YSOP Dönemsel İlerleme Raporlarının ve YSOP Kapanış Raporunun hazırlanmasından sorumludur. Benzer şekilde, YSOP Yönetim Planı'nda gerekli revizyonlar da YSOP Komisyonu koordinasyonunda gerçekleştirilir ve gerektiğinde onaya sunulur.

Serhat Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu dönemsel başkanlığına bağlı olarak sorumlu Vali Yardımcısının başkanlığında, yöresel ürün üretici birlikleri başkanları, Tarım ve Orman İl Müdürleri ve Ajans Genel Sekreterinden oluşan on dört kişilik *YSOP Yönetim Komitesi* oluşturulacaktır. 6 aylık dönemlerde YSOP Yönetim Komitesi Toplantısı yapılarak programın ilerlemesi, varsa yaşanan sıkıntılar ve bunlara dair çözüm önerileri ortaya konacaktır. İl içinden talep edilmesi ve YSOP Yönetim Komitesinin onaylaması durumunda YSOP Yönetim Komitesine yeni üyeler alınacaktır. YSOP Yönetim Komitesi'nin isteği doğrultusunda YSOP kapsamında işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar da YSOP Yönetim Komitesi toplantısına katılacak ve fikir bildirebileceklerdir.

Aynı zamanda ASGEP, 3 aylık dönemlerde bütün birimlerin katılımıyla Ajans içi koordinasyon toplantıları gerçekleştirecektir. YSOP kapsamında Ajans tarafından yürütülecek Teknik Destek, Fizibilite Desteği, GÜDÜMLÜ Proje Desteği, Mali Destek Programlarının uygulanmasından Program Yönetimi Birimi (PYB), izlenmesinden ve değerlendirilmesinden İzleme ve Değerlendirme Birimi (İDB) sorumludur.

3.4. KURUMSAL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (KSOP)

3.4.1. Amaç

Genel Amaç: Ajansın SOP yürütme, uygulama, değerlendirme ve izleme süreçlerinde kurumun genel kapasitesini geliştirmek suretiyle daha verimli çalışmasını sağlamak.

Özel Amaç 1: Ajans personelinin SOP hazırlama, yürütme ve değerlendirme metodolojilerine hâkim hale gelmesi amacıyla ihtiyaç duyulan insan kaynakları kapasitesini oluşturmak.

Özel Amaç 2: Ajans fiziki ve teknik altyapısını, çalışma verimini arttıracak doğrultuda geliştirmek.

Özel Amaç 3: Faaliyetlerin etkin yürütülmesi amacıyla, Bölgedeki kamu kurum, kuruluş, üniversite ve STK'lar ile işbirliği geliştirmek.

3.4.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Ajansın hâlihazırda yürüttüğü ve önümüzdeki yıllarda devam edeceği öngörülen çalışmalar değerlendirildiğinde; bölgenin ekonomik ve sosyal açıdan gelişmesini hızlandıracak proje fikirlerinin olgunlaşması ve takibinin sağlanması, bölgeye nitelikli ve sürekli yatırımcıların çekilmesi gibi görevleri yerine getirebilmesi, nitelikli insan kaynakları yapısı ile mümkün olacaktır.

Personelin turizm, yöresel ürünler, ticaret, lojistik sektörleri ile sosyal kalkınma gibi farklı konularda uzmanlaşmasını sağlamak suretiyle yetkinlik gerektiren SOP süreçlerinde görev alması, etkili ve verimli çalışmalarda bulunmasını teminen ihtiyaç duyulan tematik eğitimlerin alınması önem arz etmektedir.

Kalkınma Bakanlığı'nca², 2018 yılı itibarıyla kalkınma ajanslarının Sonuç Odaklı Program (SOP) sistemine geçmesi planlanmış olup, aynı yılda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün oluşturulması ve Ajansların genel koordinasyonundan yeni oluşturulan birimin sorumlu olması ve yapılan düzenleme ile ilave geçiş süresine ihtiyaç duyulmasından dolayı, 2019 yılı da geçiş yılı olarak ilan edilmiştir. Bu kapsamda, 2019 yılında Ajans personelinin kurumsal kapasitenin geliştirilmesine yönelik çeşitli eğitimler alması, ulusal ve yerel düzeyde bazı kurum ve kuruluşlarla daha çok işbirliği yapılması, diyalog geliştirilmesi gerekli görülmüştür. Geçiş süreci olarak belirlenen 2019 yılında gerek kurumsal altyapı ve insan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesi gerekse kamu kurum ve kuruluşları ile, üniversite ve STK'lar gibi ana paydaşlarla daha etkin işbirliğine

² 10.07.2018 tarihli ve 1 Sayılı "Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" ile Kalkınma Ajanslarının ilgili kuruluşu olduğu Kalkınma Bakanlığı kaldırılmış, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kurulmuştur. 15.07.2018 tarihli ve 4 Sayılı "Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" On altıncı Bölümde ise Kalkınma Ajanslarının kuruluş amacı, görev ve yetkileri, yapısı ve çalışma usulleri yeniden tanımlanmış ve Madde 187 "Ajansların ulusal düzeyde koordinasyonundan **Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı** sorumludur." ibaresi ile Ajanslar, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile ilişkili kurumlar haline gelmişlerdir.

gidilmesi, sürecin başarılı ve belirlenen süre içerisinde amacına ulaşması bakımından önem arz etmektedir.

Programların tamamlanmasının ardından yapılacak etki analizi sonuçlarına göre programın ne derecede etkili olduğu, hangi alanlarda verimli sonuçlar elde edildiği ve hangi alanlarda sorunlar yaşandığı analiz edilerek ortaya çıkarılacak ve bu sonuçlara göre programların uygulama süreçlerinde gerekli görülen yerlerde iyileştirmeler yapılarak sürdürülebilir hale gelmesi sağlanacaktır. Elde edilen veriler ayrıca gelecek yıllarda tasarlanacak yeni programlar için politika belirleme süreçlerinde de önemli rol oynayacaktır.

Mevzuatın yüklemiş olduğu görev ve sorumluluklar dikkate alındığında, Ajansımızın SOP dönüşüm süreci içerisinde başarılı çıktılar elde etmesi, bölgedeki paydaşlarla birlikte çalışması, katalizör görevini üstlenmesi ve bilgi, beceri, inovasyon ve teknoloji kaynaklarını etkin biçimde kullanmasıyla mümkün olacaktır.

3.4.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Söz konusu SOP kapsamında 2019 yılında yapılacak faaliyetlere ilişkin çıktılar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 50– Kurumsal SOP (KSOP) Çıktı Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
İşbirliği ve Koordinasyon	TÜBİTAK ile İmzalanan İşbirliği Protokolü	Adet	1	Faaliyet Raporu
İşbirliği ve Koordinasyon	DAP İle İmzalanan İşbirliği Protokolü	Adet	1	Faaliyet Raporu
İşbirliği ve Koordinasyon	Organize Edilen Kalkınma Kurulu Toplantıları	Kişi	100	Faaliyet Raporu
İşbirliği ve Koordinasyon	Kalkınma Kuruluna Katılım Sağlayan Kurul Üyesi Sayısı	Kişi	75	Faaliyet Raporu
İşbirliği ve Koordinasyon	Bölgedeki Kurum ve Kuruluşlarla	Adet	20	Faaliyet Raporu

Koordinasyon	Yapılan Paydaş Toplantıları Sayısı			Raporu
Kapasite Geliştirme	Personelin Uzmanlaştığı Alan Sayısı	Adet	10	Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Personele Verilen Eğitim Sayısı	Adet	9	Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Eğitim Alan Ajans Personeli	Kişi	25	Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Yeni İstihdam Edilen Personel Sayısı	Kişi	11	Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Etki Analizine Tabi Tutulan Proje Sayısı	Adet	180	Etki Analizi Çalışması, Faaliyet Raporu
İşbirliği ve Koordinasyon	Ajans'ta Staj Yapan Üniversite Öğrencisi Sayısı	Kişi	8	Faaliyet Raporu

3.4.4. Proje ve Faaliyetler

3.4.4.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

a. Sonuç Odaklı Programların Geliştirilmesi

Ajans tarafından 2018 Yılı içerisinde 3 adet SOP çalışılması planlanmış olup bunlarla ilgili çalışmalara 2019 yılında da devam edilmesi, bunun yanı sıra Yöresel Ürünlerin Ticari Değerlerinin Artırılması Sonuç Odaklı Programı eklenmiştir. Bu SOP'lar:

- Kış, Doğa ve Kültür Turizminde Kapasite Geliştirme Sonuç Odaklı Programı (TSOP)
- Kadın ve Gençlerin Yaşam Şartlarını İyileştirme Sonuç Odaklı Programı (SSOP)
- Yöresel Ürünlerin Ticari Değerlerinin Artırılması Sonuç Odaklı Programı (YSOP)
- Kurumsal Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı (KSOP)

İl ve bölgesel ölçekli toplantılarla belirlenen SOP'ların geliştirilmesi amacıyla paydaşlarla periyodik toplantılar yapılarak görüş alışverişinde bulunulacaktır. Bu toplantılarda paydaşlardan gelen görüşlere azami dikkat edilecektir. Bu çalışmaların 2019 yılı ilk altı ayına kadar tamamlanması ve her bir SOP için üst çerçeve dokümanının hazırlanması hedeflenmektedir.

Bu toplantılara SOP'larla ilgili tüm paydaşların katılım sağlamasına önem verilecektir. SOP hazırlıkları kapsamında paydaş toplantılarının yapılacağı yerler SOP Komisyonları ve SOP Yönetim Komiteleri ile istişareli planlanacaktır. Bunların dışında SOP'ların bölge içi istişare toplantıları sırasında ortaya çıkacak ve SOP'un geliştirilmesi ve uygulanması aşamasında sorun yaratacağı düşünülen konulara müdahale etmek amacıyla hizmet alımlarının yapılması da değerlendirilecektir.

b.Etki Analizi Çalışması

Etki Analizi Çalışması ile uygulanan mali desteklerin ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi planlanmaktadır. Ajansımızca uygulanan proje teklif çağrılarının ve güdümlü proje desteklerinin başarı seviyesinin ölçülmesi ve bu sayede uygulamalarda etkinlik, şeffaflık ve hesap verebilirliğin artırılması ve bu sayede gelecek dönemde uygulanması öngörülen desteklerin başarısını artıracak nitelikte çıkarımların ortaya konulması hedeflenmektedir. Söz konusu çalışma ile izleme faaliyetleri, anket, mülakat uygulamaları vb. ile projelerin çıktı ve sonuçlarına ilişkin veriler elde edilerek desteklerin sonuçları ortaya konulacaktır. Proje çıktı ve sonuçları, desteğin amaç, öncelik ve hedefleri ile ilişkilendirilerek değerlendirilecektir. Proje teklif çağrısı uygulamalarında projelerin başlangıçta hedeflenen çıktı ve sonuçlara ulaşma düzeyi belirlenerek teklif çağrısının amaçlarına ne kadar ulaştığını gösterecek şekilde program düzeyinde veriler elde edilecektir. Hizmet alımı yoluyla yaptırılan çalışmada, Ajansta gerekli kapasitenin oluşturulmasını ve sonraki çalışmaların Ajans personeli eliyle yerine getirilmesini destekleyecek şekilde Ajansın etkin katılımı, yönlendirmesi ve kontrolü sağlanacaktır. Ayrıca ilgili çalışma öncesi/süresince çalışmada görev alacak personele etki analizi/değerlendirmesi konularında 3-5 gün eğitim verilmesi planlanmaktadır.

3.4.4.2. İşbirliği ve Koordinasyon

a.TÜİK İle İşbirliği Geliştirilmesi

SOP'lar kapsamında elde edilmesi hedeflenen çıktı ve sonuçların net bir şekilde ölçülmesi önemli bir gerekliliktir. Tüm SOP'lara veri temini için TÜİK ile ortak çalışmaların yapılması önemlidir. Çalışmaların ilk aşamasında TÜİK Kars Bölge Müdürlüğü çalışanları ile toplantılar yapılarak hangi istatistiki verilerin hangi şartlar altında elde edilebileceği ve gerekli olduğu durumlarda hizmet alımının ne şekilde yapılabilmesi hususları görüşülecektir. Görüşmeler sonucunda Ajansımız ve Kars TÜİK Bölge Müdürlüğü arasında bir işbirliği protokolü imzalanacaktır.

b.TÜBİTAK İle İşbirliği Geliştirilmesi

SOP'ların yürütülmesi ve faaliyetlerin gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan teknik eğitim ve danışmanlık hizmeti TÜBİTAK'tan alınacaktır. Bu doğrultuda, TÜBİTAK ile 2019 yılı ilk altı aylık döneminde işbirliği protokolü imzalanacaktır.

c.DAP İle İşbirliği Geliştirilmesi

Yürütülen SOP Çalışmaları ve SOP'lar kapsamındaki faaliyetlerde işbirliğini sağlamak amacıyla DAP ile işbirliği protokolü imzalanacaktır. DAP ile sektörel, tematik, bölgesel konularda ortak çalışmalar yürütülmesi ve eşgüdüm halinde çalışılması planlanmaktadır.

d.Yönetim Kurulu Organizasyonları

Ajansın karar organı olan Yönetim Kurulu, 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun 10. maddesi doğrultusunda, her ay en az bir kez toplanacaktır. Bir yıl içerisinde 12 kez toplanması planlanan Yönetim Kurulu bu şekilde Ajansın faaliyetlerini daha yakından takip edebilme fırsatı bulacak, karar gerektiren konulara ilişkin kararlar zamanında alınabilecektir.

e.Kalkınma Kurulu Organizasyonları

5449 sayılı Kanun'un 3 ve 8. maddelerine göre oluşturulan Kalkınma Kurulu üyelikleri 15 Ağustos 2016 tarihli ve 2016/9112 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla kaldırılmıştır. Kalkınma Kurulu üyeliklerinin yeniden belirlenerek Kalkınma Kurulunun oluşturulması durumunda, 2019 yılı içerisinde iki defa Kalkınma Kurulu toplantısı düzenlenmesi öngörülmektedir.

f. Diğer Toplantı ve Organizasyonlar

Geçmiş yıllarda Yönetim Kurulunun da katılımıyla İstanbul, Ankara, Bursa gibi iller başta olmak üzere çeşitli illerdeki Bölge işadamlarına yönelik TRA2 Bölgesi'ndeki yatırım teşvik uygulamaları ve Ajans destekleri hakkında bilgilendirme amaçlı ve sektörel odaklı toplantılar gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıların 2019 yılı ve sonraki yıllarda da organize edilmesi planlanmaktadır. Bölge işadamlarına yönelik toplantı ve organizasyonlar dışında; kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar ve üniversiteler ile işbirliği kapsamında çeşitli çalıştay, konferans, toplantı vb. organizasyonların düzenlenmesi planlanmaktadır.

g. Ajans Personeline Yönelik Toplantılar

Ajans merkez binasında beş çalışma birimi ile bir Yatırım Destek Ofisi bulunmaktadır. Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars Yatırım Destek Ofisi ile birlikte, Ajans Genel Sekreterliği bünyesinde toplam dokuz birim bulunmaktadır ve her birinin yapmış olduğu çalışmalar genel olarak birbirinden farklıdır. Bu birimlerin çalışmalarının takip edilmesi ve birimler arasında koordinasyonun sağlanması ancak belirli aralıklarla bir araya gelme ile mümkün olacaktır. Bu kapsamda, belirli aralıklarla Ajans Merkez personeli ile tüm YDO personelinin katıldığı toplantıların yapılması gerekli görülmüştür. Bu amaçla, Ajans Genel Sekreterinin başkanlığında Birim Başkanları ve YDO Koordinatörleri ile ayda bir, tüm personel ile de 6 ayda bir genel toplantıların düzenleneceği öngörülmüştür.

h. Temsil ve Ağırılama Faaliyetleri

Yönetim Kurulu, Kalkınma Kurulu, toplantılar, çalıştaylar vb. gibi kurumsal organizasyonlar dışında, Genel Sekreterlik makamınca kuruma gelen misafirlerin ağırlanması faaliyetine 2019 yılında ve takip edilen yıllarda da devam edilecektir.

Tablo 51– KSOP İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
TÜİK İşbirliği Protokolü	ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	1.000
TÜBİTAK İşbirliği Protokolü	ASGEP	01.01.2019	1.000

		31.12.2019	
DAP İle İşbirliği Protokolü	PYB	01.01.2019 31.12.2019	1.000
2019 Yılı Yönetim Kurulu Toplantıları	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	60.000
2019 Yılı Kalkınma Kurulu Toplantıları	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	5.000
Temsil ve Ağırlama Faaliyetleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	70.000
2019 Yılı Diğer Kurumsal Toplantılar (Kurum, Kuruluş, STK, Üniversite ve Özel Sektöre Yönelik Toplantılar)	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	70.000
2019 Yılı Personel Toplantıları	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	15.000
2019 Yılı Genel Sekreterlik Temsil ve Ağırlama Faaliyetleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	30.000
Toplam			253.000

3.4.4.3. Kapasite Geliştirme

a. Ajans Personelinin Uzmanlaşmasının Sağlanması

Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliğinin 4. maddesinde ajanslarda teknik kapasitesi yüksek, alanında uzmanlaşmış, ulusal ve uluslararası düzeyde ihtiyaç duyulan niteliklere sahip personelin istihdam edilmesi gerektiği ve insan kaynakları politikasının, Genel Sekreterin görüşü alınarak Yönetim Kurulu tarafından belirlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Yine Personel Yönetmeliğinin 4. maddesinin 3. fıkrasında insan kaynakları politikasının izlenmesi, uygulanması ve geliştirilmesinden Genel Sekreterin sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Bu çerçevede insan kaynakları politikasının, ajansların kuruluş mantığının ve gelecekte yükleneceği yeni görevlerin, Serhat Bölgesinin vizyonu çerçevesinde öne çıkan sektörlerin ve bölgenin kendine has niteliklerinin dikkate alınması suretiyle tespit edilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, ajansın faaliyetlerini en iyi şekilde yerine getirebilmesi için uygun personelin istihdam edilmesi ve sürekliliğinin sağlanması bu politikanın temel amacını oluşturmaktadır.

Ajans personelinin orta vadeli programlama yaklaşımına uyumu ve Ajansın uzun vadeli sektörel gelişme stratejilerinin uygulanmasında etkin rol alabilmesi için personelin sektörel ve tematik alanlarda uzmanlaşması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda, Bölgede öne çıkan turizm, yöresel ürünler, lojistik, sosyal kalkınma ve çevre gibi konularda personellerin uzmanlaşması sağlanacaktır.

Ajans Hizmet İçi Eğitimleri

Ajansımız tarafından Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği'nin 5, 6 ve 19. maddeleri çerçevesinde, 2019 yılı içerisinde insan kaynaklarının bilgi ve becerilerini arttırmak ve Bölge'ye daha iyi hizmet vermesini sağlayacak şekilde teknik kapasitelerini geliştirmek amacıyla bir dizi eğitim gerçekleştirilecektir. Böylece hem yeni personelin Ajansın vizyon ve misyonuna uygun şekilde bilgi sahibi olması hem de tüm personelin bölgesel ve kurumsal gerekliliklere göre uzmanlaşması sağlanacaktır. Eğitim alınacak konular, katılım sağlayacak personel sayısı ve eğitimin öngörülen süresi Ajansın SOP'ları hazırlama, yürütme ve izleme kapasitelerini geliştirme hedefi doğrultusunda belirlenmiş olup, aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

Tablo 52– Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri

Eğitim Konusu	Katılım Personel Sayısı	Sağlayacak Eğitimin Süresi
Proje Hazırlama (PCM) Eğitimi	20	3 Gün
Etkili Rapor Hazırlama Eğitimi	20	5 Gün
İş Planı Hazırlama Eğitimi	20	3 Gün
İleri Excell Eğitimi	30	5 Gün
Yatırım Teşvik Belgesi Düzenleme Eğitimi	12	2 Gün

Etki Analizi Eğitimi	10	3-5 Gün
Inovatif Tanıtım Stratejisi Eğitimi	10	3 Gün
Pazar Araştırması Eğitimi	12	2 Gün
Aile İşletmelerinde Kurumsallaşma ve Markalaşma	12	2 Gün
Etkili Pazarlama Eğitimi	10	2 Gün
Sosyal Davranış ve Protokol Kuralları	20	2 Gün
Diğer Eğitimler	20	8 Gün

b. İnsan Kaynaklarına İlişkin Faaliyetler

Ajansımız faaliyete başladığı 2010 yılından 2018 yılı sonuna kadar toplam 10 kez personel alım ilanına çıkarak personel istihdam etmiştir.

Ajansın İnsan Kaynakları Politikası Uygulama Raporu, Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği, personel alımlarına ilişkin 2014/2 Başbakanlık Genelgesi ve meri mevzuat hükümleri çerçevesinde 2017 yılında 10 Uzman, 1 İç Denetçi ve 1 Hukuk Müşaviri istihdam etmek üzere ilana çıkmış ve Aralık 2017 tarihi itibarıyla sonuçlanan sınav neticesinde, 6 uzman personel istihdam edilebilmiştir.

Daha sonra 2018 yılı Nisan Ayında 5 Uzman personel istihdam edilmek üzere yeniden ilana çıkılmış olup, yeterli başvuru alınamamasından dolayı, sözlü yarışma sınavı iptal edilmiş ve sınav yapılmamıştır. 26.10.2017 tarihli 54. Yönetim Kurulu Ek Karar I'de 2018 yılında 10 Uzman, 1 İç denetçi ve 1 Hukuk Müşaviri alım kararı alınmıştır. Beklenen personel alımının 2018 yılında gerçekleşmemesi durumunda, 13 Uzman, 1 İç Denetçi, 1 Hukuk Müşavirinden oluşan personel alımının, 2019 yılında gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

c. Personel Performans Yönetim Faaliyetleri

Ajans, 2015 yılı içerisinde Bireysel Performans Değerlendirme Programı temin etmiş ve Bireysel Performans Değerlendirme Yönergesi hazırlamıştır. Yönergede belirtilen kriterler çerçevesinde personel performans değerlendirme süreci, Genel Sekreter, Birim Başkanları, Koordinatörler, Uzmanlar ve Destek Personelinin tümünün katıldığı 360 derecelik bir

yöntemle yapılmakta olup söz konusu yazılımın güncellemesi yapılarak 2019 yılında Ajans personelinin performans değerlendirmesi, 6 aylık periyotlarla yapılacaktır. İhtiyaç duyulması halinde bu konuda eğitim ve danışmanlık hizmeti de alınacaktır.

d. İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmet Alımı

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında Ajansımızda devam etmekte olan İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı ve İşyeri Hekimi hizmet alımı, 2019 yılında da alınmaya devam edecektir.

e. Stajyer Öğrenci Alım Faaliyetleri

2019 yılı içerisinde 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında Ajansımızda staj yapmak isteyen TRA2 Bölgesi illeri üniversitelerinden en fazla 12 üniversite öğrencisinin Ajans Kars merkez hizmet binası ile, Ağrı, Ardahan ve Iğdır YDO'larımızda staj yapmalarına olanak sağlanacaktır. Öğrenci kabul ve staj sürecinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi amacıyla, Ajansımızca usul ve esaslarının belirleneceği bir yönerge hazırlanacak olup, staj süreçleri bu yönerge kapsamında yürütülecektir. Staj için 2019 yılı bütçemizde herhangi bir ödenek ayrılmayacak olup, kanun ve hazırlanacak yönerge kapsamında yapılacak zorunlu ödemeler, Ajans personel ödemeleri kaleminden yapılacaktır.

Tablo 53 – Kurumsal Dönüşüm SOP (KSOP) Faaliyetleri

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Personeline Yönelik Eğitim Faaliyetleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	250.000
Personel Ücretleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	4.600.000
İhbar ve Kıdem Tazminatları	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	25.000
Sosyal Haklar	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	650.000

Fazla Mesailer	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	20.000
Ödül ve İkramiyeler	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	900.000
Diğer Ödemeler	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	145.000
İşsizlik Sigortası Fonuna Ödemeler	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	220.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Ödemeler	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	1.300.000
Yeni Personel İstihdamı	İMİB	01.03.2019 31.12.2019	10.000
Personel Performans Değerlendirmesi	İMİB	01.05.2019 31.12.2019	1.000
Görev Giderleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	20.000
Görev Yollukları	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	65.000
İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Kapsamında Alınacak Hizmet Alımı	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	15.000
İç Kontrol ve Risk Yönetimi Faaliyeti	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	1.000
Etki Analizi Çalışması	İDB	01.01.2019 31.09.2019	100.000
Toplam			8.322.000

3.4.4.5. Tanıtım ve Yatırım Destek

a. Ajans Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri

Ajansın tanıtım ve iletişimine yönelik faaliyetlere bu başlık altında yer verilmiş olup; destek ve faaliyetlerin tanınırlığının artırılması için çeşitli çalışmalar gerçekleştirilecektir. Bu faaliyetlerin başını basın ve halkla ilişkiler faaliyetleri çekmektedir. Bu kapsamda Ajans internet sitesine güncel şekilde haber girişleri yapılmakta, bu haberler Ajansın sosyal paylaşım mecraları üzerinden de yayınlanmaktadır. Ayrıca Ajans faaliyet ve duyuruları yerel ve ulusal basına servis edilmektedir. Bu şekilde Ajans faaliyetleri ile ilgili bilinçlendirme ve görünürlük etkin şekilde sağlanmaktadır. Bu faaliyetlere 2019 yılında da devam edilecektir.

Ajansımız kurumsal kimliğini etkin ve görünür kılmak adına kurumsal nitelikte kırtasiye malzemeleri kullanmaktadır. Ajans birimlerinde ve sahada personelin kullandığı, ayrıca bazı toplantılarda paydaşlara verilmek üzere kalem, defter, notluk gibi ürünlerin standart bir kurumsal kimlik çalışmasına uygun olarak tedarik edilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. 2019 yılı içerisinde de bu tür kurumsal nitelikli temel kırtasiye ve promosyon malzemeleri alımı yapılacaktır.

Ajansımızın üç aylık periyodik yayını olan Serhat'ta Gündem dergisinin yayınlarına devam edilecektir. Serhat'ta Gündem dergisi, muhteviyatındaki Yönetim Kurulu üyeleriyle röportaj; Ajanstan, Bölge'den ve projelerden haberler, bölgesel kalkınma alanında yazılan bilimsel yazılar, Bölge'den başarılı KOBİ'lerin ve STK'ların tanıtımları, kırsaldaki sosyoekonomik yaşam koşullarının tasviri ve Bölge'nin turizm değerlerinin tanıtılması göz önünde bulundurulduğunda özgün ve eğitici bir yayın organı olma özelliği taşımaktadır. Kalkınma bilincini artırmaya ve Ajansın faaliyetlerini tanıtmaya önemli katkı sağladığı değerlendirilen derginin yayınına devam edilecektir. Serhat'ta Gündem Dergisi Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere yılda iki kez yayınlanacaktır.

Ayrıca bu kapsamda "Kurumsal Tanıtım ve İletişim Stratejisi" yapılacaktır. Ajans personeli eliyle hazırlanacak olup ihtiyaç duyulması halinde danışmanlık hizmeti alınacaktır.

b. Diğer Proje ve Faaliyetler

1.Tedarik Faaliyetleri

1.1.Gayri Menkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri

2010 yılında Milli Emlak Müdürlüğünden 49 yılına kiralanan ve Kültür Varlıklarını Koruma Kuruluna sunulan restorasyon projesi kapsamında tarihi dokusuna uygun olarak restore edilerek Ajans hizmet binası olarak kullanılmakta olan tescilli bina ile Ağrı, Ardahan ve Iğdır'da bulunan Yatırım Destek Ofislerimizin ufak çaplı bakım ve onarım faaliyetleri öngörülmektedir.

Ayrıca 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanuna istinaden engelli vatandaşlarımızın kamu hizmetlerinden yararlanmalarını sağlamak için Ajans binasının dışarıdan ve içeriden rahat ulaşabilecek bir şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, tescilli binamıza engellilerin ulaşımını sağlayacak şekilde; restorasyon projesi kapsamında asansör alımı ve montaj işleri, merdivenler, engelli lavabosu vb. işler ile bu kapsamda yapılması gerekli görülen tadilat ve düzenlemeler 2019 yılı içerisinde yapılacaktır.

2.Taşınır Mal Temin Faaliyetleri

Ajans merkez binası ile Yatırım Destek Ofisleri için ofis ekipmanı, bilgisayar ve sarf malzemeleri ile çeşitli kırtasiye ve büro malzemeleri ile çay, su gibi ihtiyaçlar Kalkınma Ajansları Mal, Hizmet ve Yapım İşi Satın Alma Usul ve Esasları çerçevesinde karşılanacaktır.

3.Hizmet Temin Faaliyetleri

Ajans, çalışmalarını 49 yıllığına Milli Emlak Genel Müdürlüğünden kiraladığı ve 2010 yılı Aralık ayı sonunda taşındığı binasında sürdürmekte olup, bina için 2019 yılında yıllık kira bedeli ödenecektir. Ajansa bağlı Ağrı, Ardahan ve Iğdır illerindeki Yatırım Destek Ofislerinin hizmet vermekte oldukları binaların da yıllık kira bedellerinin ödemeleri yapılacaktır.

Ajans ve Yatırım Destek Ofislerinin enerji, su, telefon, internet kullanımı gibi giderleri, Ajans bütçesinden karşılanacaktır.

2019 yılı Ocak ayında yeniden hizmet satın alma yoluyla, Ajans Merkezi ve YDO Koordinatörlüklerinin gönderileri için tek bir kargo firması ile anlaşma yapılarak gönderilerin daha ekonomik, hızlı ve güvenli bir şekilde adreslerine ulaştırılmaları sağlanacaktır.

Hukuk Müşaviri olmayan Ajansımızda hukuki iş ve işlemler hizmeti, dışardan bir avukattan alınmakta olup bu hizmetin aynı şekilde alınmasına 2019 yılında da devam edilecektir.

3 Ağustos 2009 tarihli 27308 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliğinde belirtildiği şekilde; Ajansın faaliyetleri, hesapları, işlemleri, performansı, yönetim ve kontrol süreç ve yapıları ile risk yönetiminin, ilgili

mevzuat hükümleri çerçevesinde incelenmesi ve raporlanması amacıyla, Ajansın 1 Ocak – 31 Aralık 2018 dönemi Bağımsız Dış Denetimi, 2019 yılı ilk çeyreğinde gerçekleştirilecektir.

4.Ulaşım Faaliyetleri

Ajans Merkez ve Yatırım Destek Ofislerinin ulaşım ihtiyaçları 2017 yılında 2 (iki) yıllık süre ile hizmet alım (kiralama) yoluyla karşılanmış olup, Kars merkez hizmet binası için 2 binek ve Ağrı, Ardahan ve Iğdır Yatırım Destek Ofisleri için de 1'er binek olmak üzere toplam 5 araç kiralanmıştır. Alınan bu kiralık araç hizmet alımı 2018 yılı sonu itibariyle sonlanacaktı. Ancak süre uzatımı daha ekonomik olacağından 2019 yılında mevcut sözleşme devam edecektir. Bir makam ve dört binek olmak üzere toplam beş aracın kiralanması planlanmıştır. Kiralanacak bu araçlar dışında, 2019 yılı içerisinde yapılacak muhtelif organizasyonlar ve izleme değerlendirme faaliyetleri kapsamında gerek görülmesi durumunda dışardan kısa süreli araç kiralama hizmeti temin edilebilecektir. Ayrıca, Ajans personelinin geçici görev yollukları ve ulaşım harcamaları karşılanacaktır.

5.Görev Giderleri

Ajansımızın 2019 yılı faaliyetleri kapsamında mahkeme masrafları, vergi, resim, harçlar ve diğer yasal görevler ile diğer görev giderleri gibi harcamalarının yıl boyunca devam edeceği öngörülmektedir.

6.Yedek Ödenek

Ajansımız 2019 yılı faaliyetleri kapsamında hali hazırda öngörülemeyen harcamaların karşılanması için yıl boyunca kullanılabilecek ödenek kalemidir.

7.Danışmanlık Faaliyetleri

7.1.Yatırım İmkanları Tanıtım Toplantıları

2019 yılında TRA2 Bölgesi illerinin yatırım imkanlarının tanıtılması amacıyla büyükşehirlerde tanıtım toplantıları düzenlenecektir. Yapımı devam eden büyük projeler yanında teşvik sisteminin yatırımcılara doğru anlatılması amacıyla düzenlenecek organizasyonlara hem Bölge işadamlarının hem de potansiyel sektörlerde faaliyet gösteren işadamlarının davet edilmesi planlanmaktadır. Bilgilendirme toplantıları dışında işletme/işadamı derneği ziyaretleri yapılması da planlanmaktadır.

7.2. İl Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi

Kalkınma Ajansları YDO Yönetmeliğinde ifadesini bulan, taslağı hazır olan ancak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından kılavuzu yayımlanmadığı için henüz hazırlanamayan İl Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejilerinin 2019 yılı içinde tamamlanması öngörülmektedir. 3 yıllık bir dönemi kapsayacak olan İl Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisinde yer alacak sektörler, yerel paydaşlarla birlikte 2012 yılından beri sahada yürütülmekte olan çalışmalar neticesinde tarım, dış ticaret, turizm, lojistik, yenilenebilir enerji ve sanayi olarak belirlenmiştir. Söz konusu strateji ildeki paydaşların da görüşü alınarak hazırlanacak ve ayrıca İl Yatırım Tanıtım Platformu kurulması için altlık teşkil edecektir.

7.3.Yurtiçi Yatırımcılara Yönelik Yatırım Tanıtım Faaliyeti

TRA2 Bölgesi çok fazla göç veren bir bölgedir. Bu nedenle Bölge kütüğüne kayıtlı işadamlarının çoğu İstanbul, Kocaeli, Bursa gibi illerde ikamet etmekte olup, söz konusu illerde yatırım yapmaktadır. 2019 yılında il yatırım tanıtım ve destek stratejileri kapsamında Kars, Ardahan, Ağrı ve Iğdırli işadamlarına yönelik yatırım tanıtım faaliyetleri icra edilecektir. Bu amaçla Bölge illerinden müteşekkil işadamı ve hemşehri dernekleri, OSB'ler ve TSO'lar ile işbirliği yapılacaktır. Öncelikli sektörler kapsamında yatırım fırsatları sunulacak ve KOSGEB, TKDK, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı gibi teşvik ve destek veren kurumlar hakkında bilgi verilecektir. Bunun dışında YDO'lara müracaat eden ve devlet destekleri konusunda bilgi almak isteyenlere de aynı çerçevede gerekli bilgilendirmeler yapılacaktır.

7.4. Yatırım Teşvik Belgesi İşlemleri

2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve YDO Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde yatırım teşvik belgesi takibi, ekspertizi ve tamamlama vizesi işlemleri YDO'lar üzerinden gerçekleştirilecektir. Bunun dışında teşvik belgesi danışmanlık faaliyetleri de yürütülecektir.

Bilgilendirme ve danışmanlık yapma neticesinde ilgili kişi veya kuruluşlar konusuna göre KOSGEB, TKDK, Tarım ve Orman İl Müdürlüğü gibi diğer destek sağlayan kurumlara yönlendirilecektir.

7.5.Yurtdışı Heyet Organizasyonları

TRA2 Bölgesi'ndeki 4 ilin de sınırda yer alması ve ulusal pazarlara uzak olması komşu ülkelerle dış ticaret yapmasını zorunlu kılmaktadır. Bu çerçevede 2019 yılında Bölgedeki

işadamlarının komşu ülkeler olan İran, Gürcistan ve Azerbaycan'a götürülmesi yoluyla ikili iş forumlarının gerçekleştirilmesi, benzer sektörde faaliyet gösteren işadamlarının birbirlerini tanıması, bölgenin ihracatının artırılması sağlanacaktır. Sektörler belirlenirken ildeki üreticiler, o illerin en fazla ihracatının yapıldığı ürünleri satanlar, devlet desteklerinden aktif olarak yararlananlar ve kurumsal kapasite olarak ihracatı gerçekleştirebilecek olanlar seçilecektir.

7.6. TRA2 İlleri Yatırım Teşvik Belgeleri Kataloğu

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında TRA2 Bölgesi'nde 2011 yılından itibaren alınan desteklere ilişkin bir katalog hazırlanacaktır. Söz konusu katalogda teşvik belgelerinin sektörel dağılımı, destek türü ve miktarları, yatırım kapsamında gerçekleşen istihdam vb. göstergeler üzerinden 6. Bölgede yer alan Bölge illeri için teşvik sistemine yönelik görüş ve öneriler dile getirilecektir.

7.7.Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri

TRA2 Bölgesi girişimcilik potansiyelinin en düşük olduğu bölgelerden birisidir. Bu nedenle iş kurma, yenilikçi girişimcilik, iş fikri geliştirme, devlet destekleri, başabaş noktası, maliyet hesabı, işletme hukuku gibi konularda başta gençler ve kadınlar olmak üzere girişimci adaylarına yönelik uygulamalı girişimcilik eğitimlerine devam edilecektir. Bu amaçla bölgede 20 kursun açılması planlanmaktadır.

Tablo 54– Danışmanlık Faaliyetleri Bütçesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Yatırım İmkanları Tanıtım Toplantıları	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	50.000
İl Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejileri Çalışması	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	20.000
Yurtiçi Yatırımcılara Yönelik Yatırım Tanıtım Faaliyetleri	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	1.000

Yatırım Teşvik Belgesi İşlemleri	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	5.000
Yurtdışı Heyet Organizasyonları	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	150.000
TRA2 Yatırım Teşvik Belgeleri Kataloğu	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	25.000
Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	5.000
Toplam			256.000

Tablo 55– Diğer Proje ve Faaliyetler Bütçesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	30.000
Tefrişat ve Demirbaş Giderleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	150.000
Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımı (Kırtasiye, Bilgi İşlem Malzemeleri vb.)	İMİB-THİB	01.01.2019 31.12.2019	100.000
Diğer Tüketim Malzemeleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	35.000
Ajans Merkez Binasının ve YDO Koordinatörlüklerinin Kira Hizmetleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	250.000
Hizmet Binası ve YDO Koordinatörlüklerinin Elektrik, Su, Doğalgaz Giderleri;	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	110.000

Hizmet Binası ve YDO Koordinatörlüklerinin Telefon İnternet Giderleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	65.000
Kargo ve Posta Hizmeti	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	55.000
Diğer Bakım Onarım Giderleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	30.000
Hukuk Hizmeti Giderleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	50.000
Bağımsız Dış Denetim Hizmeti	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	10.000
Banka Komisyonları	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	10.000
Kiralık Araçların Giderleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	160.000
Kiralık Araçların Yakıt Giderleri	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	100.000
Diğer Ulaşım Hizmet Alımları	İMİB	01.01.2019 31.12.2019	45.000
Yedek Ödenek	AJANS	01.01.2019 31.12.2019	74.000
Toplam			1.314.000

Tablo 56- KSOP Faaliyetleri Zaman Planlaması

Proje / Faaliyet	2018				2019				2020			
	I. 3 Ay	II. 3 Ay	III. 3 Ay	IV. 3 Ay	I. 3 Ay	II. 3 Ay	III. 3 Ay	IV. 3 Ay	I. 3 Ay	II. 3 Ay	III. 3 Ay	IV. 3 Ay
Sonuç Odaklı Programların Geliştirilmesi	X			X							X	
Kamu Yatırım Tekliflerinin Değerlendirilmesi		X	X			X	X			X		
TÜİK İle İşbirliği Geliştirilmesi		X	X									
TÜBİTAK İle İşbirliği Geliştirilmesi		X	X									
DAP İle İşbirliği Geliştirilmesi	X	X										
Kalkınma Kurulu Organizasyonları		X		X		X		X		X		X
Ajans Personelinin Uzmanlaşmasının Sağlanması	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Ajans Hizmet İçi Eğitimleri	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
İnsan Kaynaklarına İlişkin Faaliyetler	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Ajans Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Tedarik Faaliyetleri	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

4.1. Çıldır Gölü Havzası Yerüstü ve Yeraltı Suyu Kaynakları Koruma Planı ve Özel Hüküm Belirleme Projesi

4.1.1. Amaç

Kars ve Ardahan illeri ile bu illere bağlı yerleşimler için potansiyel içme suyu kaynağı olmakla birlikte başta turizm ve ekolojik açıdan büyük önem arz eden Çıldır Gölü ve havzası ile gölü besleyen su kaynaklarının korunması ve iyileştirilmesi.

Tablo 57- Çıldır Gölü Havzası Yerüstü ve Yeraltı Suyu Kaynakları Koruma Planı ve Özel Hüküm Belirleme Projesi Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Proglamlama	Çıldır Gölü Havzası Yerüstü ve Yeraltı Suyu Kaynakları Koruma Planı	ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	300.000

4.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Günümüzde, sürdürülebilir kalkınma ilkelerinin uygulanmasıyla ekonomik ve sosyal gelişme kaydedilirken, doğal kaynakların korunması ve çevre üzerinde oluşan insan baskısının en aza indirilmesi amaçlanmaktadır. Küresel etkileri de olan çevre sorunları, genelde sosyo-ekonomik konularla bağlantılı olarak karşımıza çıkmaktadır. Hava ve su kirliliği, katı ve tehlikeli atık üretimi, iklim değişikliği ve biyolojik çeşitlilik kaybı gibi çevre sorunları siyasi sınırlar tanımamakta ve insanların güvenliği, sağlığı ile üretkenliği, canlı türleri ve gıda güvenliği üzerinde ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. İnsanların geleceğini yakından ilgilendiren bu tehdit nedeniyle çevre sorunlarının incelenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda çevresel sürdürülebilirlik, bölge için önemli bir gelişme eksenini ortaya çıkarmış olup TRA2 2014-2023 Bölge Planı bütününde çevrenin korunması ve geliştirilmesine yönelik tedbirler mekânsal düzeyde belirlenmiştir.

Çıldır Gölü TRA2 Bölgesi'nin önemli doğal alanlarından. Her bir kaynak ve havzasının genel özelliklerinin, su kalitesini etkileyen kirletici kaynakların ve su kalitesine dair verilerin bilimsel yöntemlerle tespit edilerek, analiz ve sentezinin yapılması, koruma alanlarının ve bu alanlarda suyun kirlenmesinin önlenmesi amacıyla yapılacak uygulamalar ile hükümlerin belirlenmesi ve uygulanacak planın hangi zaman diliminde, kim tarafından yapılacağına yönelik iş programını da içeren “Çıldır Gölü Havza Koruma Planı ve Özel Hüküm Belirleme Projesi ” hazırlanmalıdır. Veriler elde edilerek, bu veriler ışığında Çıldır Gölü ve Havzasının her türlü kirlilikten korunmasına yönelik su kalitesi modellemesi yapılacak ve neticede söz konusu verilere göre havza için en iyi ve en doğru koruma tedbirlerinden oluşan Özel Hükümler ve Havza Koruma Planı belirlenecektir.

“Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü 2014 yılı Yatırım Programında, 2013K100020 Proje Numaralı, "Tabiat Varlıkları ve Doğal Sit Alanları Yeniden Değerlendirmesi Projesi" alt projesi olan "Korunan Alanlarda Biyo-Ekolojik Araştırma Projesi" kapsamında "Erzurum, Ardahan, Bayburt, Bingöl, Iğdır, Kars, Ağrı ve Erzincan İlleri Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırması Projesi başlatmış olup hâlihazırda proje sonuçlanmış görülmektedir. Bu proje sonuçlarına göre bazı bölgelerin doğal statülerinin " Kesin Korunacak Hassas Alan", "Nitelikli Doğal Koruma Alanı" ve " Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı" olarak belirlenmesinin ilke kararları açısından uygun olduğu kararlaştırılmıştır.”

“Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırması Projesi” Özel Hüküm projesinin çoklu çalışma katmanları içerisinde yer alabilecek ve “Özel Hükümlerin” daha isabetli olarak alınmasına katkı sağlayacak bir alt proje olarak değerlendirilebilir.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı değerlendirmesine göre; “Çıldır Gölü, Aras Havzasının en büyük gölü olup 12.459 ha'lık bir alana sahiptir. Deniz seviyesinden 1.959 m yükseklikte olan Göl, 126 km² yüzölçümüne sahiptir. Göl; Gülyüzü, Gölebakan ve Doğruyol köylerinden geçen derelerden beslenip kendisinden ayrılan Çara Deresi ile Arpaçay'a akar. Kontrolsüz ve aşırı avlanma, erozyon ve yüksek besin girdisi Çıldır Gölü için tehdit oluşturmaktadır. Adalardaki insan baskısının artması bu alanları kuluçka için kullanan türleri olumsuz etkilemektedir. “Göl çevresinde oluşan yapılaşmalar baskı unsurudur.” denmektedir. Eldeki verilere göre Çıldır gölünün “Özel Hüküm Projesi” kapsamında ele alınması durumunda Göl ve Havzasının daha bütüncül ve çok detaylı bir çalışma ile tüm havza katmanlarını

kapsayacak şekilde elde edilen bilimsel veriler Çıldır Gölünün korunması ve sürdürülebilir kullanım alternatiflerinin ortaya konulması bakımından önem arz etmektedir.

4.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Çıldır Gölü Havzası Yerüstü ve Yeraltı Suyu Kaynakları Koruma Planı ve Özel Hüküm Belirlenmesi yapılacaktır. Bunun için 600 takvim günü gereklidir. Daha ayrıntılı bilgiler ekte Çıldır Gölü Havza Koruma Planı ve Özel Hüküm Belirleme Projesi Teknik Şartnamesi olarak sunulmuştur. Özel Hüküm Projelerinde genel olarak aşağıdaki konu başlıkları çalışılmaktadır veya mevcut çalışmalardan yararlanılarak değerlendirilmektedir:

- a) Havza ve Alt Havza Sınırları,
- b) Topoğrafik Harita
- c) Arazi Kullanım Haritası
- d) Jeoloji Haritası
- e) Hidrojeoloji Haritası
- f) Mevcut erozyon bölgeleri ve erozyona hassas bölgeler
- g) Yaban hayatı ve yaşama ortamları
- ğ) Sulak alan kapsamındaki alanlar
- h) Tarım alanları
- ı) Orman alanları
- i) Rekreasyon alanları
- k) Turizm alanları
- l) Askeri alanlar
- m) İdari sınırlar
- n) İmar planlı alanlar,
- o) Yerleşim ve gelişme alanları,
- ö) Sanayi alanları
- p) Altyapı,

- r) Ulaşım
- s) Maden ve Tabii Malzeme ocakları (mevcut, metruk ve henüz ruhsatlandırılmamış muhtemel rezerv alanları)
- ş) Katı atık depolama alanları
- t) Çevresel alt yapı tesisleri
- u) İçme suyu arıtma tesisleri
- ü) Özel yasalarla tanımlanmış ve sınırlanmış tüm alanları (Sit alanları, milli parklar, özel çevre koruma alanları, vb.)
- v) Akiferler, kaynaklar (pınar, memba, göze), kuyular, yeraltı suyu akım yönü, dereler, numune alma noktaları,
- y) Hidromorfolojik yapılar

4.1.4. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Çalışmanın Araştırma, Strateji Geliştirme ve Planlama Birimi personeli eliyle gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Çalışma sonuçları Ardahan İli ve Kars İli ilgili paydaşları ile paylaşılacaktır. Çalışma TÜBİTAK ile işbirliği halinde yürütülecektir.

4.1.5. İzleme ve Değerlendirme

Rapor, ekte yer alan teknik şartnameye göre TÜBİTAK tarafından hazırlanacaktır. Raporun taslakları ilgili paydaşların görüş ve önerilerine sunulacak ve rapor yerelde Çıldır Gölü Havzasına ilişkin teknik bilgi ve donanımı olan kurum temsilcilerinden (Kars ve Ardahan İl Özel İdarelerinden birer temsilci, illerin Çevre ve Şehircilik Müdürlüklerinden birer temsilci, illerin Tarım ve Orman Müdürlüklerinden birer kişi, Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğünden bir temsilci) oluşan bir komisyon tarafından değerlendirilecek, üç ayda bir yapılan toplantılarda çalışma takip edilecektir. Bu komisyon, Araştırma, Strateji Geliştirme ve Planlama Birimi sekretaryasında takip edilecektir.

4.2.İğdır AVM Potansiyeli ve Analiz Raporu

4.2.1. Amaç

Çalışma, İğdır’da potansiyel yatırım bölgelerini tespit etmek, ilde ihtiyaç duyulan AVM tip ve büyüklüklerini ortaya koymak, sektörün genel fotoğrafını çekmek ve gelecek öngörülerini belirlemek amacı ile yapılacaktır.

Tablo 58- İğdır AVM Potansiyeli ve Analiz Raporu Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	İğdır AVM Potansiyeli ve Analiz Raporu	İğdır YDO	01.01.2019 31.12.2019	1.000

4.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

İğdır, iklim özellikleri bakımından Doğu Anadolu’nun Çukurovası niteliğinde olup Türkiye’nin 3 ülke ile sınırı bulunan tek ili olma özelliğine sahiptir. Bu ülkeler Ermenistan, Nahçıvan (Azerbaycan) ve İran’dır. Dilucu Sınır Kapısı hali hazırda faaliyetlerini yürütmektedir. İlimiz üç ülkeye sınır olması hasebiyle önemli bir ulaşım koridoru üzerinde yer almaktadır. İğdır-Nahçıvan ve İğdır-Doğubayazıt yolları yoğun olarak kullanılmaktadır. Uygun iklim koşulları sayesinde yollar dört mevsim ulaşımına açıktır. Bu bağlamda Nahçıvan ve İran’dan gelen turistlerin alışveriş yapmaları ilimiz ekonomisine katkı sağlamaktadır. Dolayısıyla komşu ülkelerle kültürel bağları bulunan İğdır ilinin ticaret hacmi artma potansiyeline sahiptir. Bu çerçevede değerlendirdiğimizde ilimiz önemli bir kavşak noktası olarak dikkat çekmekle birlikte ulusal ve uluslararası ulaşım ağına sahiptir. Bu gerekçelerle İğdır ili AVM potansiyeli ele alınmalıdır. Bu çerçevede gelen yatırımcıya doğru bir yönlendirme yapılması sağlanacaktır.

4.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Çalışma sonucunda yatırımcılara yönelik İğdır’ın AVM potansiyeline ilişkin bir rapor ortaya çıkacaktır.

4.2.4. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Rapor, Iğdır YDO koordinatörü ve uzmanı tarafından hazırlanacaktır. Çalışma için, perakende mağazacılık, turizm acentaları, yereldeki turizm STK'ları ile İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerinin görüşlerinin alınması planlanmaktadır.

4.2.5. İzleme ve Değerlendirme

Çalışma uzman eliyle değerlendirilecektir. Çıktılar Belediye, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Ticaret ve Sanayi Odası ile perakende mağazacılık sektör temsilcileriyle paylaşılacaktır. Yapılan çalışmanın tanıtımı yapılacaktır.

4.3. TRA2 Bölgesi Lojistik Olanaklarının Araştırılması Çalışması

4.3.1. Amaç

TRA2 Düzey 2 Bölgesi'nde faaliyet gösteren Serhat Kalkınma Ajansı'nın sağladığı destek mekanizmalarına temel gerekçe oluşturmak, Bölgedeki lojistik imkanlarının bilinirliğini artırmak, çeşitli destek mekanizmaları ile potansiyel desteklemeleri belirlemek.

Tablo 59- TRA2 Bölgesi Lojistik Olanaklarının Araştırılması Çalışması Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	TRA2 Lojistik Olanaklarının Araştırılması	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	1.000

4.3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TRA2 Bölgesi tarihi İpek Yolu üzerinde olan lokasyon etkisini tekrar etkili olarak kullanma olanağına sahiptir. Özellikle Çin'den başlayan Güney Demiryolu Projesi, "Demir İpek Yolu" olarak adlandırılmaktadır. Ayrıca Bölgenin enerji koridoru içerisinde olması ve yurtiçi lojistik imkânlarının artmış olması nedeniyle ticaret artışının gerçekleşeceği, borçlanma imkânlarının azaldığı bir reel politik dönemde gelir yaratıcı faaliyetlerin etkin bir planlama ve fırsat algısı üzerinden yürütülebileceği öngörülmektedir. Bu açılardan bakıldığında öncelikle ticaret kapsamının genişleyeceği düşünüldüğünden bu çalışma ile lojistik ölçek alınarak Bölgenin üretim ve ticaret perspektifleri ortaya çıkabilecektir.

4.3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Çalışma sonucunda TRA2 Bölgesi'nde gerçekleştirilebilecek lojistik sektörü ile doğrudan ve/veya dolaylı yatırımların belirlenmesi sağlanacaktır. Yurtiçi ve yurtdışı potansiyel yatırım eksenlerinin lojistik sektörü ile kurabileceği stratejik ve uzun dönemli yatırım alanları belirlenecektir.

4.3.4. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Çalışmanın Yatırım Destek Ofisleri personeli vasıtasıyla gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Çalışmada ihtiyaç duyulan veri seti genel olarak kamu kurumlarının elektronik veri tabanından faydalanılarak sağlanacaktır. Bölgesel veri setine olan ihtiyaç bölgesel kamu kaynaklarından elde edilecektir. Çalışma Ajans tarafından bastırılacaktır. Çalışmanın dağıtımı, lojistik sektörü ile doğrudan veya dolaylı olarak yatırım gerçekleştirmek isteyen üçüncü kişilere sağlanacaktır.

4.3.5. İzleme ve Değerlendirme

Lojistik Olanaklarının Araştırılması Raporu, Yatırım Destek Ofisleri personeli tarafından ve istatistik işleme tecrübesi olan paydaşlarca hazırlanacaktır. Çalışma kapsamında özellikle istatistik işleme ile birlikte yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilecektir. Çalışma kapsamında lojistik ile ilgili merkezileşme eğilimlerinin potansiyel durumu ve aktüel durumu karşılaştırılacaktır. Modellemelerin yeterli destek sağlaması halinde ilişkisellik ve yoğunluk analizleri üzerinde durulacaktır.

4.4. TRA2 Bölgesi Stratejik Proje Fikri Çalışması

4.4.1. Amaç

Türkiye'nin genel bir üretim ekonomisi atılımları gerçekleştireceğinden hareketle bu genel amaca katkı sağlamak amacına dönük fikirleri belirlemek, özel sektörün üretim fikirlerini bir çatı altında toplamak, elde edilen fikirlerin bölgesel dinamikler çerçevesinde gruplandırılmasını ve gruplar arasındaki ilişkisellik boyutlarının kurgulanmasını sağlamak.

Tablo 60- TRA2 Bölgesi Stratejik Proje Fikri Çalışması Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz ve Programlama	TRA2 Bölgesi Stratejik Proje Fikri Çalışması	Kars, Ardahan YDO	01.01.2019 31.12.2019	1.000

4.4.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Bölgesel dinamiklerin aktif hale getirilebilmesi amacıyla projelerin belirlenmesi faydalı olacaktır. Bu amaçla TRA2 Bölgesi'nin avantajlarının ön plana çıkacağı projelerin ortaya konulması önem arz etmektedir. Belirlenecek projelerin genel olarak Bölgenin ekonomik değer yaratım sürecini destekleyici özellikler göstermesi beklenmektedir.

4.4.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Çalışma sonucunda TRA2 Bölgesi'nde özel sektörün yatırım fikirleri elde edilecektir. Belirlenen fikirlerin daha sonra çeşitli destek mekanizmaları içerisinde kullanılmasına özen gösterilecektir.

4.4.4. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Çalışma, Serhat Kalkınma Ajansı Yatırım Destek Ofisleri personeli eliyle yürütülecektir. Çalışmada paydaş olarak bölgedeki Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Gümrük Müdürlükleri, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, KOSGEB Müdürlükleri, OSB Müdürlükleri eklenecektir. Çalışmanın tasarlanması konusunda paydaşlar ile birlikte çalışılacaktır. Paydaşların sahip olduğu veri tabanları üzerinden tamamlayıcı bir analiz gerçekleştirilmesi sağlanacaktır. Çalışmada yüz yüze görüşmeler, paydaş toplantıları ve odak grup toplantıları gerçekleştirilecektir.

4.4.5. İzleme ve Değerlendirme

TRA2 Bölgesi Stratejik Proje Fikri Çalışması Serhat Kalkınma Ajansı Yatırım Destek Ofisleri gözetiminde hazırlanacaktır.

4.5.Kamu Üniversite Sanayi İş Birliği (KÜSİ) Çalışmaları

4.5.1.Amaç

Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sanayi arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamaktır.

Tablo 61- Kamu Üniversite Sanayi İş Birliği (KÜSİ) Çalışmaları Bütçesi

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
İşbirliği ve Koordinasyon	Kamu Üniversite Sanayi İş Birliği (KÜSİ) Çalışmaları	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	5.000

4.5.2.Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

2014-2018 yıllarını kapsayan 10. Kalkınma Planında, Ar-Ge ve inovasyon destekleri miktarlarında artış olduğu belirtilmiş; buna karşın araştırma altyapılarının geliştirilmesi, desteklerin etkinleştirilmesi, teknolojik ürün üretme sürecinin ticarileştirme aşamasının güçlendirilmesi, teknoloji transfer arayüzlerinin oluşturulması, inovatif girişimciliğin geliştirilmesi ve imalat sanayinde yüksek teknolojilerin payının artırılması gereğinden bahsedilmiştir. Amaç ve hedefler bölümünde ise Ar-Ge ve inovasyon politikasının temel amaçları arasında; inovasyona dayalı bir ekosistem oluşturularak araştırma sonuçlarının ticarileştirilmesi de yer almıştır. Görüleceği üzere, 10. Kalkınma Planı'nda bilim, teknoloji ve inovasyon bölümü altında KÜSİ'ye vurgu yapılmakta ve KÜSİ'nin geliştirilmesine yönelik politika önerileri sıralanmaktadır. Bu nedenlerden ötürü paydaşlar arasındaki sinerjiyi artırarak bölge ekonomisinde diğer sektörlerle nazaran daha sınırlı düzeyde faaliyet gösteren sanayinin katma değer içindeki payını artırmak temel gerekçe olarak gösterilebilir.

4.5.3.Sonuç ve Çıktı Hedefleri

KÜSİ Kurullarında alınan tavsiye kararları çerçevesinde kurulca tespit edilen alanlara yönelik olarak ilgili kurumlarla işbirliği halinde toplantılar, saha ziyaretleri ve teknik geziler yapılacaktır.

Sanayinin ihtiyaçları doğrultusunda proje atölyelerinde verilen eğitim sayesinde istihdam sağlanacaktır. KÜSİ bünyesinde üniversitenin akademisyen profili incelenecek proje oluşturma ve uygulamada firmalara danışmanlık hizmeti sağlanacaktır.

4.5.4.Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

TRA2 Bölgesi üniversiteleri, Ticaret ve Sanayi Odaları, OSB'ler ve Küçük Sanayi Siteleri ile işbirliği yapılacaktır. Ayrıca kamu sanayi işbirliği kapsamında Bölgede yapılan çalışmalar incelenecektir. İyi uygulama örneklerine teknik gezi düzenlenerek işbirliği alanları masaya yatırılacaktır.

4.5.5.İzleme ve Değerlendirme

KÜSİ toplantıları vasıtasıyla yapılan faaliyetler illerdeki paydaşlarla değerlendirilecek ve ileriki yıllar için yol haritası oluşturulacaktır.

4.6. Pamuk Ürünleri Sektör Raporu

4.6.1. Amaç

Iğdır Ovası'nda yeniden ekilen pamuğun il dışında işlenmesi yerine ilde katma değerli ürünlere dönüştürülmesi sağlayacak sanayi tesisleri ve ara/nihai ürünlerin tespitini yapmak .

4.6.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2016 yılında havza bazlı destekleme modeline geçmesi ve bu çerçevede Iğdır'da Aralık, Karakoyunlu ve Merkez ilçelerinde ilin sembolü olan pamuğa destek verilmesi neticesinde Iğdır Ovası'nda yaklaşık 30 yıl aradan sonra yeniden pamuk ekilmeye başlanmıştır.

Türkiye'nin ihracat ve işgücü yapısında stratejik sektör olan tekstilin hammaddesi pamuğun Iğdır'da yeniden ekilmeye başlaması sektörü hareketlendirmiş, üreticiler yeniden pamuk ekmeye başlamış ve eski/yeni çırçır tesislerinin açılması halinde hangi teşvik ve desteklerin alınabileceği konusunda Iğdır YDO'ya talepler gelmeye başlamıştır. Diğer taraftan Iğdır Üniversitesi de hangi pamuk türlerinin Iğdır Ovası için uygun olacağına dair araştırma çalışmalarını gündemine almıştır.

Bununla birlikte pamuk tarladan toplanıp çırçır tesislerinde işlenmekte veya işlenmek üzere il dışına götürülmektedir. Bu nedenle pamuğun katma değeri ilde kalmamaktadır. Iğdır'da pamuk bitkisinden hangi katma değerli ürünlerin elde edilebileceği, bunun için hangi

tesislerin kurulmasının gerektiği, bu tesisler için gerekli olacak hammadde miktarı, söz konusu tesislerin yatırım maliyetleri, yer seçimi analizleri, pamuğa uygun toprak analiz değerleri gibi konuları içeren bir sektör raporu hazırlanması ve yatırımcıların doğru bir şekilde yönlendirilmesi planlanmaktadır.

4.6.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

23 Kasım 2018 tarihinde sözleşmesi imzalanan çalışma sonucunda doğrudan yatırımcılara yönelik olan ve pamuk bitkisinden elde edilebilecek ara ve nihai ürünleri sunan bir rapor ortaya çıkacaktır.

4.6.4. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Çalışmanın hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Çalışma sonuçları pamuk ürünlerini işleyen yatırımcılarla paylaşılacaktır. Bu amaçla Söke, Nazilli, Adana, Şanlıurfa, İzmir gibi pamuk üreticisi yerlerdeki yatırımcılar için yurt içinde ve Özbekistan, Türkmenistan gibi ülkelerde pamuk işleyen Türk yatırımcılara ulaşmak adına da yurt dışında raporun tanıtımı yapılacaktır. Bu süreçte İyi Pamuk Uygulamaları Derneği, Iğdır Üniversitesi, Pamuklu Tekstil Sanayicileri Birliği, TARİŞ Genel Müdürlüğü ve Pamuk Üreticileri Birlikleri ile işbirliği yapılacaktır. Diğer taraftan pamuk ekiminin yoğun olarak yapıldığı Bölgelerde faaliyet gösteren Karacadağ Kalkınma Ajansı, Çukurova Kalkınma Ajansı ve Güney Ege Kalkınma Ajansları ile işbirliği gerçekleştirilecektir.

4.6.5. İzleme ve Değerlendirme

Rapor, pamuk alanında uzman bir kuruluştan hizmet alımı yoluyla hazırlanacak olup, raporun niteliği ile ilgili değerlendirme ilgili uzmanların yer alacağı bağımsız bir komisyon tarafından yapılacaktır. Söz konusu komisyonda pamuk üreticileri, pamuk işleyen sanayiciler ve akademisyenler yer alacaktır.

Tablo 62- Yerel Kalkınma Fırsatları Faaliyetleri Bütçesi

Faaliyet Adı	Sorumlusu	Süresi	Tahmini Maliyet (TL)
Çıldır Gölü Havzası Yerüstü ve Yeraltı Suyu Kaynakları Koruma Planı ve Özel Hüküm Belirleme Projesi	ASGEP	01.01.2019 31.12.2019	300.000
Iğdır AVM Potansiyeli ve Analiz Raporu	Iğdır YDO	01.02.2019 01.08.2019	50.000
Kamu Üniversite Sanayi İşbirliği Çalışmaları (KÜSİ)	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	5.000
TRA2 Bölgesi Lojistik İmkanlarının Araştırılması Faaliyeti	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	70.000
TRA2 Bölgesi Stratejik Proje Fikri Çalışması	YDO'lar	01.01.2019 31.12.2019	50.000
Pamuk Ürünleri Sektör Raporu	Iğdır YDO	23.11.2018 23.02.2019	60.000
Toplam			535.000

EKLER:

- 1) 2019 Yılı Güdümlü Proje Ön Başvuru Formları³
- 2) 2019 Yılı Önemli Kamu Yatırımları Bilgi Formu⁴
- 3) 2019 Yılı Performans Tablosu⁵

³ Hazırlıkları devam etmektedir.

⁴ Hazırlıkları devam etmektedir.

⁵ Metin içerisinde performans tabloları verilmiştir.